

DOMOLJUB

Izkušaja vanj šetritek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Množina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarin (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čezovni promet poštno-hranilniškega urada šte. 824.797.

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1907.

Leto XX.

Naša stranka.

V nemški državi so se končale te dni volitve v državni zbor. Cesar je razpisal nove volitve, ker so socialni demokratje in katoliški poslanci skupaj potegnili in glasovali proti temu, da se dovoli vladi denar za afrikanke nemške naselbine. Tam so namreč nemški uradniki delali silno grdo z domačini-zamorci; v državnem zboru jih je pa vladni zastopnik izgovarjal, ko so te razmere katoliški in socialistički poslanci spravili na dan. Vlada je za nove volitve napovedala boj katoliškim poslancem in socialnim demokratom. Sam cesar je posegel vmes in agitiral; vse višje vojaštvo je bilo na nogah. In zdaj, ko so volitve končane, se je to-le pokazalo: Socialni demokratje so izgubili veliko število poslancev (38 med 79) katoliški poslanci so si jih pa priborili 109; toliko jih še niso nikoli imeli. Najmočnejša stranka so in vlada brez njih ne bo mogla nič važnega skleniti. To je moč zavednosti.

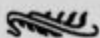
Nemški katoličani so se utrdili v bojih in vedo, da je treba tesne medsebojne zveze, edinosti in vzajemnega dela, če se hoče doseči

zmag. Ena reč, ki jih vodi pri njihovih političkih bojih, bodi tu posebej povedana; pri volitvah se gre nemškemu katoličanom za stranko, ne za osebe. Dobro vedo, da tudi najučenejši in najpridnejši poslanec sam nič ne pomeni, marveč da v zboru pomeni samo stranka. In zato drže s stranko kot skala. Kar stranka sklene, to velja. Med poslanci so zastopani vsi stanovi: priprosti kmetje, delavci, obrtniki, trgovci, izobraženci, tovarnarji in tudi nekaj duhovnikov. Stranka se vsled tega poteguje za vse stanove in zato tudi največ doseže. Lahko se reče, da se imajo delavski stanovi, zlasti pa kmet, največ, če ne vse, zahvaliti katoliškim poslancem za svoj napredek. Pri poslancu je glavna reč, da trdno drži s stranko, da s svojimi tovariši lepo soglaša. Poslanci se med seboj pogovore, kako bodo postopali, in ko nastopijo, so edini. Ljudstvo jim zaupa, ker vidi, da so zastopniki vseh stanov med njimi. Delavec jim zaupa, ker vé, da so zastopniki njegovega stanu med njimi; kmet je prepričan, da bodo kmečki poslanci varovali njegove koristi; tako tudi obrtnik. Zato ima pa tudi samo katoliška stranka toliko moči, da lahko premaga socialne demokrate. Vse druge

stranke so pred socialnimi demokratimi brez moči, med katoličani pa socialni demokrat ne more na vrh, ker delavci vedo, da katoliška stranka zastopa njihove koristi. Povedati pa moramo, da sta na Nemškem dve tretjini ljudi luteranske vere in samo ena tretjina katoliška. In vendar so katoličani v državnem zboru najmočnejši. Njihova stranka se imenuje centrum, in je na ravno tistih načelih sestavljena, kakor naša Slovenska Ljudska Stranka.

Tudi mi bomo pri prihodnjih volitvah sijajno zmagali, če se bomo držali krasnih zgledov, ki nam jih dajejo katoličani. Tudi nam mora biti stranka vse, posameznik nič. Dr. Šusteršič, dr. Krek, dr. Zitnik in drugi možje, ki stoje v ospredju naše politike, so zato vredni našega zaupanja, ker so dobri strankarji in jim vsled tega stranka zaupa. Kogar koli postavi stranka, zanj pojdemo v boj. Pri volitvi ne bomo mislili na osebe, ki jih bomo zapisali na volivne listke, marveč edino le na stranko. Z nobeno osebo se vsem ne ustreže; stranka je pa za vse. Z njo bomo držali in zmagali. Tudi pri nas bomo morali gledati na to, da bodo zastopani vsi stanovi med poslanci. To zahteva strankina ko-

rist; stranka tega potrebuje. Zavedajmo se, da bodo naše kmečke koristi dobro zastopane, če bo stranka edina in močna, če se bo iz poslancev samih videlo, da smo res slovenska in ljudska stranka.

Volivno gibanje.

Pod tem naslovom bomo prinašali poročila o volivnem gibanju. Prosimo somišljenike, naj nam poročajo o vseh tozadevnih korakih naših liberalcev. Kakor je že sedaj videti, so se vrgli na krški okraj na Dolenjskem in na Notranjsko. Pod imenom liberalcev se ne upajo nastopiti, zato prihajajo pristni liberalci pod imenom »neodvisni kmetje«, da bi ljudstvo slepili. Zato pozor pred temi hinavci!

Iz krškega okraja. Poglejmo bližje tiste liberalne zaupnike in svetovavce, ki večjco liberalni cvirni. Kdo so ti? To so največ liberalni krčmarji in liberalni učitelji. V spodnjem koncu krškega okraja se napihuje križevski krčmar Rupar in njegov pomočnik učitelj Malnerič, ki je za šolo bolan in na dolgem dopustu. V čateški občini je neki krčmar in kamnosek Radač, »Šenkadnov Tine« po domače, in njega sodrug znani učitelj Ambrožič. Na Vel. Dolini se raduje lepega življenja krčmar Dolinar tid. Vsi ti možje so pa, mimogrede omenjeno, pri zadnjih občinskih volitvah iz občinskih odborov silajno vuzleteli. Tak je Romihov odbor. Pa je za silo in strašilo tudi dober, kaj ne? Koliko zaupanja imajo taki možje med ljudstvom, je na drugo vprašanje. Če bodo na pustni ponedeljek kakega nevednega kmeta vneli, habeant sibi, ž njimi poslancev ne bodo naredili. Spametoval se bo celo tisti, preden bo svoj glas imel priliko oddati. Ta shodek obeta nam čbilo pustnega smeha.

Volivni močnik. Z Dolenjskega smo prejeli tole pesem:

Prišla je na svetga Blaža
tale pošta od Tomaža:
Dohtar Romih in Globočnik
kuhata volivni močnik;
milo kličeta župane,
svetovavce spoštovane,
da bi jima drv znosili,
dali ponev, zakurili,
moke jima darovali,
tlako zanja opravlali.
Toda Romih in Globočnik,
če bi rada jedla močnik,
le sama se potrudita
in pri miru nas pustita:
sami glejte, dohtar Romih,
če ste v škripcih in polomih.
Limaite sami si planke,
gnile liberalne stranke!

Blamaža Romihova. Več županov je poslalo proteste na Romihovo vabilo. Tako iz Studenca, Velike Loke, Trebnjega, Mirne Št. Ruperta itd. Protestirali so tudi volivci občine Cerklje, ker je njihov župan šel Romihu na lim.

— (Neodvisne kmete) zbira postojnski g. Arko v svoj tabor, koder jim po »Notranicu« obeta zlate čase. Njegovi adiutanti se zbiraio vsak teden na Prestranku, kjer kučajo načrte, kako bi »neodvisni kmetje« vzdienili svojega voditelja na ščit. Po vsem okraju so poslali ljubljanskega Chama, da z bobnom vabi liberalne kmete na veliki politični sejenj, koder bodo prodajali razno pre-

perejo blago. Kako resne namene za kmeta ima g. Arko, pokazal je najbolje v dež. zboru, kjer je lani zvonil s kravjim zvoncec proti volivni preosnovi. Po tem načrtu bi poslanci kmečkih občin dobili večino v dež. zboru in odboru, toda g. Arko je v potu svojega obraza podpiral liberalno obstrukcijo proti — kmečkim koristim. Pa naj reče, da to ni res! Sedaj pa skriva svoj pravi politični obraz ter se dobrika kmetom in jim obljubljuje vodovode. G. Arko sedi v dež. zboru že mnogo let, a je malokdaj odprl usta za kmeta, ker je bil navezan na liberalno vrvo. Liberalci pa poznajo kmeta le tedaj, ko potrebujejo tlačanov, da jim drže stremena ali stolce, na katerih preirajo revnega kmeta. Na drugem mestu objavljamo v današnji številki samo one podpore za vodovode po Notranjskem, ki so bile ravno lani zagotovljene od poljedelskega ministra. Naj pove »neodvisni« kmet g. Arko, koliko besed je znil in korakov storil za te podpore pri dež. odboru, dež. vladi in ministrstvu na Dunaju! Zavednim notranjskim kmetom pa odkrito povemo ob tej priliki, da so nekateri župani »Slov. Ljudske Stranke« že izvolili pripravljalni odbor, ki je stavil pravila za »Kmečko zvezo«. Ko dež. vlada potrdi ta pravila, vršil se bode občni zbor »Kmečke zveze« za postojnski okraj. Odbor te »Kmečke zveze« naj potem v soglasju s svojimi člani, županstvi in poslanci deluje za gospodarski in duševni napredek v okraju.

+ **Državne podpore za vodovode.** Za Jasen in Vrbovo na Notranjskem je vlada dovolila polovico vseh na 34.260 K proračunjenih stroškov, in sicer v štirih letnih obrokih po 4282 kron; za kapnico v Jakovcih na Vipavskem 40 odstotkov, to je 2400 kron v dveh obrokih; za reservoar v Lazah pri Senožčah 4000 kron v dveh obrokih; za kapnico na Planini nad Vipavo 40 odstotkov stroškov, to je 11.520 kron v treh obrokih; za vodovod v Predgrizah in Črnem vrhu nad Idrijo 40 odstotkov vseh na 49.000 kron proračunjenih stroškov, to je 19.600 kron v dveh obrokih; za vodovod v Runarskem pri Blokah 40 odstotkov vseh na 76.500 proračunjenih stroškov, torej 30.620 kron v petih obrokih; za vodovod na Vrhu pri Ložu 40 odstotkov na 16 tisoč kron proračunjenih stroškov, torej 6400 kron; za vodnjak v Zagolču pri Colu 2450 kron, to je polovico stroškov; za kapnico na Selu pri Šumbregu 450 kron; dalje za vodovoda v Kranju in Radovljici. — Za vodovod Dol-Košana-Kal-Nevek je vlada že dovolila 40-odstoten državen prispevek. Deželni odbor pa je poslal na vlado novo prošnjo, naj bi se podpora zvišala na 50 odstotkov. Prošnja je sedaj v ministrstvu za notranje posle. Za vodovod v Petelinah je vlada nakazala državno podporo. Načrt za vodovod Cirknica-Rakek-Unc je sedaj pri vladi; stroški so proračunjeni na 410.000 K.

(Kam, Cham?)

Ko brez miru okrog divjam.
Prijetli prašajo: kam, Cham?

Prašajte raje Hribarja,
Prašajte raje Trillerja!

Kadar mogočni gospodar
Drvi jih semtertje Tavčar.

Ne ve ne Tavčar, Triller kam,
Pognala sta me: Išči Cham!

Na kmete moram v slednji kraj
Da vjamem jima kmetov kaj —

Če kmet ne pojde na ta lim,
Ga vzemi vrag in mene ž njim.

Zdaj kmet bo volil in berič,
Za nas pa ni noben hudčič —

Če »neodvisnih ne dobim,
Zastonj je Triller kuhal lim —

In dobro vem, oh dobro vem,
Da pred obličje mu ne smem.

Ker ga ni kraja vrh zemlje,
Kjer kmetje se na lim love!

Poslanec ljubljanske okolice v državni zbor, tako se sliši, bo dr. Ivan Šusteršič. Vsi smo tega veseli. Ali bi ne bilo morebiti prav, ko bi župani in vplivni možje ljubljanske okolice sklenili povabiti gospoda dr. Šusteršiča, naj za vso okolico priredi en velik voliven shod, ako utegne. V Št. Vidu imajo zato primerno, prostorno dvorano, kamor se lahko zbere nekaj sto volivcev. Vsa ljubljanska okolica bo pokazala, da zna ceniti moža, ki se je brez dvoma največ trudil, da je ljudstvu izvojeval splošno volivno pravico.

Žirovnik bi menda rad bil poslanec. V »Učiteljskem tovarišu« (to je časopis liberalnih učiteljev in pravi pravcati sin »Slov. Naroda«) pozivlja in uči svoje tovariše, učitelje, kako treba kmečko ljudstvo gospodarsko organizirati, učiti ga in izobraževati, da se počasi naredi ena kmečka neodvisna stranka. Pustimo vero in duhovne toliko časa pri miru, da nas ljudstvo sprejme v svoje zastope. To njegovo geslo diši iz vseh njegovih besedij in dejanj. Mi vam na tako-le povemo, gospod Žirovnik: Je že ven, nič ne bo z vašim poslanstvom in z vašimi zastopi. Malo prekmalu ste šli na zaupen shod liberalne stranke, ki nasprotuje ljudskim pravicam in hoče tudi vero vzeti ljudstvu, majhno prekmalu vas je pohvalil kot najboljšega liberalca znani dr. Tavčar, rajni voditelj liberalne stranke. Prepozno. Svojega liberalnega lica ne boste skrili, če ga še bolj zakrivajte, če še bolj »gospodarsko« delujete in če tudi vse duhovne pobožate. Proč od liberalne stranke ali pa proč od ljudstva. Druge poti mi ne poznamo, ker nočemo biti hinavci!

Izobrazbi.

Začetek političnih strank na Slovenskem.

L. 1892. se je vršil v Ljubljani prvi slovenski katoliški shod. Na tem shodu je kakih 2000 udeležencev iz vseh krajev, kjer prebivajo Slovenci, sprejel program, po katerem naj se enotno dela v bodoče v interes naroda. Različna, važna vprašanja so obdelovali razni odseki, kjer se je posvetovalo o šolstvu, tisku, krščanski vadi in umetnosti, socialnih zadevah in katoliško-narodni organizaciji.

Burne so bile nekatere seje, ker vsi udeleženci nikakor še niso bili prepričani, da je treba povdariti in pribiti, da je vera prva, in da se mora na verski podlagi urediti vse delovanje in življenje. Toda izvrstnim govornikom je v tem oziru ogromna večina priznala, da imajo prav in v tem smislu tudi predlagane resolucije (sklepe) sprejela.

Sicer ni bilo čudno, da še nekaterim ni šlo v glavo, da imamo tudi na Slovenskem liberalce. Sodili so največ po pisavi »Slov. Naroda«. In ta je malo pred katoliškim shodom pisal:

»Vero izpodkopujete, nam očitete nadalje, in to s tem, da škofo in duhovščino napadate in jim s tem jemljete veljavo. Ali tuka, go-

spoda »Slovenčeva«, je treba strogo ločiti. Mi nismo nikdar napadali verskih resnic, nikdar izpodbijali katoliških dogem, tudi nikdar napadali duhovnikov iz verskih ozirov, pač pa smo jih kritikovali v političnih in slovstvenih rečeh, prav tako, kakor vi nas kritikujete.

In vendar! Omenim naj samo eno, kar je bilo takrat že očitno znamenje slovenskih liberalcev namreč njihova zahteva: narodnost je prva, tej se mora umakniti vse! Narodnost je v nevarnosti, vera ne!

G. Luka Svetec, odbornik družbe sv. Cirila in Metoda bi bil moral tudi govoriti na katoliškem shodu, toda pri neki seji v tej zadevi je prišel s pripravljalnim odborom navskriž, na kar je pisal istemu, med drugim tudi sledeče:

»Prvič sem rekel, da je sedaj na dnevnem redu evropske zgodovine narodnostno vprašanje in da je to vprašanje tako mogočno, da vleče vsa druga vprašanja za seboj — — —

Drugič sem rekel, da nam je treba gledati, da se Slovenci med seboj poravnamo in spravimo, kar je tem lažje, ker načelnih razločkov med nami ni, temveč večinoma le osebno nasprotstvo.

Torej ta pošten politik, vplivni in splošno znani, izobraženi mož, Luka Svetec, še ni spoznal načelnih nasprotstev, ampak samo osebna.

Najbolj pa je bil gotovo zapeljiv za omahljivce zasmehovalni vzklik v »Slov. Narodu«, ki je pisal:

»Prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani! Kako mogočno doni ta naslov, a če se postavimo na stališče slovenske narodnosti, kako revne, prazne so vse nasvetovane resolucije.«

Revni, prazni so sklepi prvega katoliškega shoda v narodnem oziru. Pa le nekaj let je bilo potreba in »Slov. Narod« bi ne bil več tako pisal. Somišljeniki in pristaši sklepov in navodil prvega slovenskega katoliškega shoda so pokazali tudi v dejanju, da razumejo, kaj se od njih zahteva. Stranka katoliško narodna je rastle od dne do dne, voditelji so lahko kazali na vedno večjo množico: katoliška zavest je začela prodirati.

In liberalci? Da se obdržijo na krmilu, zavezali so se kot pravi narodnjaki v Nemci in jim obljubili gotovo veliko v škodo Slovence, ker sicer bi jih Nemci tako ne podpirali in zagovarjali. Bralci se gotovo še spominjajo, kako so se liberalci potegovali za Heina, kranjskega deželnega predsednika, dasi je vsakdo vedel, kako sovražen je on proti Slovincem. Pa bil je Nemec, v zvezi s slovenskimi liberalci, velik gospod, ki ima mnogo moči, torej, Bog varuj, da bi šel. Pravi narodnjaki, ki ne vpijejo vedno, da so narodnjaki, ampak raje delajo, pa le niso mirovali, Hein je moral iti. Držali so se ti narodnjaki le resolucij in sklepov prvega katoliškega shoda, o katerih je »Slov. Narod« menil, da so v narodnem oziru tako revne, prazne.

O katoliško narodni organizaciji je govoril na prvem slovenskem katoliškem shodu dr. Ivan Šusteršič, takrat še odvetniški koncipient. In kaj je rekel o liberalcih?

»Liberalizem ima na svoji strani veliki kapital in izvrstno urejeno časnikaštvo. Na strani liberalizma je skoraj vsa posvetna veda. Na liberalnih univerzah se šolajo uradniki, v kojih rokah je država. V rokah liberalizma je šola, ki vzgaja mladino.

A kljub vsemu temu liberalizmu nazaduje in mora nazadovati, ker ima kal svojega pogina v sebi. Ta kal je njegova notranja neresničnost. Liberalizem je laž! Pod krinko svobode je stopil liberalizem pred svet, a dejansko spravi je ogromno večino ljudstva v sužnost nasproti kapitalističnim mogotcem. »Napredek!« glasilo se je geslo liberalizma, a nazadnjaštvo, najhujše nazadnjaštvo, bilo je nje-

govo delo, kajti potisnil je narode nazaj v poganstvo. Prosveto, rekel je, da prinaša narodom, a prinesel jim je temo, vzešši jim edino luč, ki jim more zanesljivo razsvetljevati pota, kje naj hodijo, luč krščanstva. Vsled te svoje neresničnosti zgublja in mora zgubiti liberalizem moč nad duhovi, in nazadovati korak za korakom nasproti zmagovito prodigajoči krščanski resnici.

Kdo bi takrat verjel, da se bo na Kranjskem še po petnajstih letih marsikak goreč liberallec sramoval reči: Jaz sem liberallec! Kdo bi si takrat mislil, da bo liberalna stranka danes poteptana, liberalnih poslancev nič več?

Ne, resolucije prvega slovenskega katoliškega shoda niso bile revne, prazne, ampak bile so prave in zato tudi izvedljive.

Prvi slovenski katoliški shod je pa tudi pokazal pot, po kateri naj hodijo slovenski politiki, bil je rojstni dan za katoliško-narodno stranko. Kdor se je izrekel za sklepe katoliškega shoda, do tistega se je lahko imelo zaupanje, do drugega ne.

»Katoliško politično društvo« se je čedalje bolj krepilo, rastle in ustanavljalo tudi po deželi slična društva. Izbralo je za svojega načelnika dr. Iv. Šusteršiča. Ustanovil je ta »katoliško-narodno stranko«, katero so pa na shodu l. 1906 zaupniki soglasno proglasili kot »Slovensko Ljudsko Stranko«, kajti le ta stranka ima za seboj nepregledne čete zavednih Slovencev. Kar govori načelnik te stranke, to naj govori v imenu slovenskega ljudstva, o katerem se splošno ve, da je katoliško.

In prvi slovenski katoliški shod je budil katoliško zavest, ljubezen do ljudstva, drugi izdelal socialni program v podrobnostih, tretji pa klič: Katol. Slovenci, združite se, organizirajte se povsod, kajti le z združenimi močmi postanemo močni. Ako smo pa združeni, zavedni, prebuzeni, poučeni o verskih resnicah, kdo nas bo zaviral na poti k boljši bodočnosti!

Političen pregled.

RUSIJA.

Na Ruskem imajo tudi volitve. Tani so še indirektno, to se pravi, volivci volijo volivne može in ti šele poslance, medtem ko imamo pri nas direktne, da volijo volivci naravnost poslanca po listkih. Seveda na Ruskem nimajo splošne in enake volilne pravice, ampak le nekateri smejo voliti. Ljudje se tudi ne udeležujejo dovolj volitev ker še niso vajeni, sedaj namreč šele drugič volijo. Strank je pa že precej. Nekateri hočejo, da bi se še po starem vladalo in sicer to so tisti, ki jim ta vlada kaj nese in ki se boje izprememb. Drugi hočejo mirno in počasi vpeljati podobne stvari kakor drugod, nekateri bi pa najraje vse na glavo postavili. Vlada se seveda teh boji in jih ovira pri volitvah kjer jih more, pa jim je težko priti do živga, ker so dobro organizirani, saj je znano, da le malo onih dobe oblasti v roke, ki moré in bombe mečejo.

OGRSKO IN HRVAŠKO.

Na Ogrskem in Hrvaškem zborujeta še državni oziroma deželni zbor. Ogrji perejo umazano perilo. Kakor smo že poročali je neka baronica, po rodu Judinja, špirovala pri cesarju in poročala potem Ogrmom, ki bi se na tihem vedno radi uprli. Sedaj pa prihaja na dan, da so bili večkrat z njo skupaj različni baroni in grofje in ministri in pri njej so dobili pisma, iz katerih se vidi, da ogrski ministri in drugi njim podobni ljudje nimajo posebno tanke vest kadar se gre za denar in tudi ne

za krive prisega. Vsa stvar pride pred sodišče in bo gotovo precej smrdelo.

Na Hrvaškem se pripravata v deželnem zboru dve stranki, ena je prijazna Ogrmom, druga je pa boljša in hoče dobro Hrvatoma.

AVSTRIJSKA IN ITALIJANSKA POMORSKA MOČ.

Največjega pomena za Avstrijo je brezdvomno obal Adrijskega morja tako v gospodarskem, kakor tudi v vojaškem oziru. Največjo skrb bi morala posvetiti naša Avstrija tem krajem ob morski obali, kajti tu leži bodočnost naše države, tukaj tiči še velikanska, zakopana moč, ki jo mora dvigniti, da je ne dvigne njena sovražna sosedna Italija. Dve velesili se pogajata za prvenstvo na Adrijskem morju in gotovo je, da bo slej ko prej zavihral boj na morski gladini za prvenstvo med našo Avstrijo in Italijo. Gotovo je, da se je naša država dosedaj jako premalo brigala za svoje južne dežele ob adrijskem morju. Saj ni niti dosedaj ene železnične zveze, ki bi vezala ta najlepši in najboljši del z središčem države v škodo gospodarskega napredka v velikansko škodo naši državi v slučaju vojske. Tudi naša mornarica še ni na stališču, na katerem bi morala biti in daleč še zaostaja za pomorsko silo sosedne Italije. To nam jasno kažejo podatki o moči obeh brodovij, avstrijskega in italijanskega, katere hočemo na kratko navesti. Avstrijsko vojno brodovje šteje vsega skupaj 23 ladij, 57 torpedovk in rušilcev ladij in dve podmorski ladiji. Vse ladje imajo skupno 125 težkih, 345 srednjih in 580 lahkih topov z 23.250 mož posadke. Italijansko brodovje pa šteje vsega 52 ladij, 58 torpedovk z rušilci vred in 14 podmorskih ladij. Vse ladje imajo 180 velikih, 600 srednjih in 1300 lahkih topov z 25.500 mož posadke. Ko pa bodo izgotovljene nove avstrijske in italijanske vojne ladje, bo italijanska mornarica skoraj še enkrat močnejša kot naša. Iz teh podatkov razvidimo, da italijansko vojno brodovje zelo prekaša avstrijsko in v teh razmerah bi naša država v slučaju vojske z Italijo gotovo podlegla na morju moči italijanske mornarice. Sicer se vedno trdi, da je moštvo na naših ladjah dosti boljše izvežbano kakor italijansko, toda proti taki premoči bi težko kaj opravilo. Italija žrtvuje leto za letom ogromne svote za izboljšanje svoje mornarice in za napravo svojih ladij, medtem ko Avstrija v tem oziru zaostaja za Italijo. Sicer izda tudi naša država veliko milijonov za svojo pomorsko moč, vendar bi morala kljub temu obrniti vso svojo pozornost in skrb za dežele ob Adrijskem morju, ker le tu je bodočnost naše Avstrije.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE NA NEMŠKEM.

Volitve za nemški državni zbor so sedaj končane. Največjo zmago so dosegli nemški katoličani, ki si niso priborili le onih mandatov, katere so imeli poprej, ampak pridobili so si 10 novih mandatov, tako da šteje sedaj število katoliških nemških poslancev 109, med tem, ko so imeli dosedaj le 99 poslancev. To je sijajna zmaga, ako pomislimo, da je vlada razpustila državni zbor samo zato, da stare in uniči moč katoličanov. Zmagovito je odbila ta mogočna katoliška organizacija naval pruske vlade, liberalcev in socialnih demokratov in postala tem močnejša, čimbolj so jo napadali njeni nasprotniki. Tako je sedaj katoliška stranka najmočnejša stranka v nemškem državnem zboru. Najhujše pa so bili tepeni socialni demokratje. Od zadnjih volitev so izgubili 36 poslancev, tako da šteje sedaj število socialno-demokratskih poslancev le 43. Tudi Poljaki so si priborili 4 nove mandate

in imajo vsega vkup sedaj 20 poslancev v nemškem državnem zboru. Nemška vlada se tolaži sedaj s tem, da so si tudi narodni liberalci pridobili šest novih mandatov, ki štejejo sedaj 57 poslancev in da si je svobodomiselnih ljudska stranka priborila 7 novih mandatov (skupaj 27) in svobodomiselnih zveza dva mandata (skupaj 12). Toda to je kaj slaba tolažba za nemško vlado. Šla je v boj, da si pridobi liberalno večino, da bi strla moč katoličanov, toda kar si je pridobila ni šlo to na škodo katoličanov, ampak na škodo socialne demokracije. Ta zmaga nad socialnimi demokrati pa je v večjo korist katoličanom, kakor pa lutrovski vladi. Tako je sedaj katoliška stranka edina v nemškem državnem zboru, ki je v stanu voditi socialno politiko v zmislu delavskih zahtev; vlada je popolnoma navezana in odvisna sedaj od katoliške stranke, ta pa na vlado ni navezana. V tem se vidi moč dobro organizovane katoliške stranke, ki je prišla do nje z lastno močjo, z vstrajnim delom. Katoliški stranki se ne bo treba v državnem zboru združiti z nobeno stranko, ona sama je nepremagljiv blok nasproti vladnim strankam, ki so vse z vlado vred navezane na njo. In če se vprašamo, kako so prišli katoličani do te moči, si moramo odgovoriti: z lastno organizacijo. Med nemškimi katoličani vlada načelo, da je stranka vse in da je vsakdo, ki je ločen od te organizacije, brez moči in veljave. Za nas pa je to strašen zgled, kako moramo delati!

PRIHODNJE VOLITVE.

V začetku meseca maja bodo volitve. Vse stranke v Avstriji so se že začele pripravljati nanje. Od prihodnjega državnega zbora bo mnogo odvisno. Liberalci se pripravljajo, da bi spravili krščanski nauk iz šol in da bi dosegli ločitev zakona. To je pa le mogoče, ako bodo imeli večino poslancev v državnem zboru. Le od volivcev je odvisno, kako bo šlo dalje, kake postavbe bomo imeli. Zato pa tudi mi ne smemo spati, ampak le delo in agitacija nas bode rešila.

O pripravi na volitve na Kranjskem bomo redno poročali na drugem mestu. Tukaj na tem mestu bomo pa pazno zasledovali priprave za volitve po vseh deželah avstrijskih, da bodo naši bravci dobro poučeni o vseh namerah krščanskih in liberalnih strank po celi Avstriji. Posebno se bomo pa ozirali na naše sosednje dežele na Štajersko, Koroško, Goriško, Istro in Trst. Po teh krajih bodo naši bratje po krvi — Slovenci bili hude boje za svoje poslance. Povsod bodo nastopili tudi liberalci in hoteli zapeljati ljudi. Tudi o tem bomo natanko poročali. Na Kranjskem bomo gledali, da niti en liberalci ne bo izvoljen in želimo tudi obmejnim bratom Slovincem srečo. Pomagalo bo pa delo in le delo!!!

ŠTAJERSKO.

Štajerski Slovenci dobe po novi volivni pravici sedem poslancev. Vlada je pa vstregla želji štajerskih Nemcev in nemčurjev in je ločila mesta in trgove od vasij, da posebej volijo. Zato ima v resnici Spodnje Štajersko, kjer prebivajo Slovenci 9 poslancev, toda dva bodo dobili Nemci, ker imajo v mestih in trgih večino. Večino imajo pa je zato, ker so z njimi ponemčurjeni Slovenci, izdajavci svojega materinega jezika. Med kmeti ni veliko takih nemčurjev, a vendar skoro v vsaki vasi se dobi nekaj izdajavcev. Imao svoj list: »Štajerc« ali po domače »giftna krot«. List bi bil že davno nehal izhajati, pa ga Nemci podpirajo z denarjem. To je torej ena stranka. Štajercijanci ali krotarji. Seveda so tudi zoper cerkev in duhovnike, ker duhovniki ne marajo izdati svojega jezika, ki ga jih je mati učila.

Druga stranka so liberalci, ki imajo list: »Narodni List«. Ti so pa ravno taki kot naši kranjski liberalci, zato jih ni treba bolj natančno opisovati. Liberalni dohtarji in učitelji drže stranko po koncu. Hinavski so vedno takrat, ko gredo agitirati med kmeti in delavce, ker takrat se delajo pobožne in svete, da noben duhoven ni tako pobožen. Kmečke zadeve toliko razumejo kot zajec na boben. Kadar so volitve se prilizujejo, potem se pa smejejo in norčujejo iz »neumnega kmeta«.

Tretja stranka je pa »Slovenska kmečka zveza«. Ti so naši. Imajo za seboj večino ljudstva. V odbor so kmetje sami izvolili svoje najboljše moške, večinoma župane velikih občin. Ta stranka bo gotovo imela pri volitvah večino. Postavila bo kandidate za vseh sedem okrajev. Eden njenih voditeljev je marsikomu izmed nas s katoliškega shoda znani dr. Korošec, ki je tako govoril, da je pridobil srca vseh navzočih.

Maribor. Ker so nekateri hoteli, da bi liberalci in naši skupaj volili, so se sešli zaupniki v Mariboru. Pa liberalci so hoteli za-se 3 ali 4 poslance. To je kmetje razjezilo in so se razšli in »Slovenska kmečka zveza« bo nastopila sama. V vseh sedmih okrajih bo postavila svoje kandidate. Med njimi več kmetov. Borila se bo Zveza zoper liberalce in Štajercijance. — Mi želimo, da vse zmaga. Kmet naj odločuje o svojih poslancih sam brez dohtarjev.

Listek.

Prstan in nesreča.

(Tirolska povest. — Po Seb. Riegerju priredil Marjan.)

VII.

Dan hoda od tirolske meje se razteza v bavarskem gorovju ob gorenjem toku reke Izare proti severu ozka stranska dolinica. Če bi hodil po neuglajeni stezi, ki vodi v dolinico, dve uri, bi prišel do podnožja mogočne gore, od vrha do tal gosto obrastle, ki dolino skoro popolnoma zapira. Z vrha gore se blešči božjepotna cerkva, ki jo ljudstvo imenuje »Mati božja na Gori«. Vsako leto romajo k svetišču tisoči in tisoči potnih in stiskanih iz gorenje Bavarske, pa tudi s Tirolskega. Posebno matere in žene romajo semkaj, ki imajo svoje moške in sinove v tujini, da jim izprosi pomoči in varstva nebeške Matere. Z vrha je lep razgled na vse strani. Mogočno se dvigajo veličastne gore, proti vzhodu se razprostirajo bleščeče ravnine, proti zahodu se smehlja radovednim očem več modrih jezer, proti jugu se vpenjajo višje in višje obmejna gorovja, najprej temnozeleni potem rjava, temna, modra, dokler ti ne zapro pogleda sive stene najvišjih velikarov.

Bilo je zelo lepega ponoldneva v drugi polovici avgusta. Iz cerkvice na Gori sta stopili dve ženski. Obe sta bili v slikoviti narodni noši in približno enake starosti. Nad trideset jima jih ne bi prisodil.

Prva je bila krepka in polna življenja, druga sicer leporastla, a zelo bleda. Globoka žalost ji je odsevala z obraza. Kljub temu je bila mnogo lepša in prijetnejša kakor njena spremljevalka. — Ustavili sta se pred cerkvico in uživali krasni razgled, ki se je nudil njunim očem. Čez nekaj časa je spregovorila druga:

»Tilka, sediva malo! Zelo lepo je tukaj in v cerkvi mi je postalo tako lahko pri srcu. Ne več, kako sem potlačena! Nebeška Gospa je uslišala moje prošnje.«

»Oh, Jerica, še jaz sem vesela, da ti je odleglo. Glej, sediva na ono-le klopico! Ž njie bova najbolj videli.«

Vsedli sta se na klop. Govor je pričela zopet »bledica«. Bila je Jelarjeva Jerica s Poljan.

»Vse težave in nadloge bom morala pozabiti. Darovala sem jih Naši Ljubi Gospej.«

»Prav si storila. Mnogo lažje ti bo zdaj pri srcu. — Veš, Jerica, že po poti sem ti mislila nekaj povedati, pa sem ti pozabila.« V cerkvi pa mi je zopet prišlo na misel: Kesam se, da sem šla zate na Tirolsko in ti prinesla novic in poročil.«

»Zakaj, Tilka.« je prašala Jerica začudeno.

»Zakaj? — Ker ti nisem prinesla nikakega novega upanja in sem te s svojimi novicami le še bolj užalostila... Boljše bi bilo, da bi ne bila šla.«

»Ne, ne Tilka! Zelo me je veselilo, da sem čez dolgo spet nekoliko slišala o svojem možu — ne — Bernardu, ki je še vedno vдовec, dasiravno misli, da sem umrla... Da se me še vedno spominja, da živi moj otrok, zdrav in čil, da na Poljanah ne govore nič hudega o meni — vidiš, vse to me je zelo, zelo razveselilo. Povem ti, Tilka, da sem ti nad vse hvaležna za tvojo ljubeznjivost. — Ne bi se te bila upala prositi, da poidi v mojo domovino, ter skrivoma, po ovinkih, ne da bi mene omenjala, povprašaj, kako gre našim ljudem in kaj se je v petih letih, kar sem odšla, v domačem kraju vse zgodilo. — Nisem te prosila; ponudila si se mi sama! Tilka, tvoje ljubeznjivosti ne pozabim do groba... Kako nai ti jo poplačam, Tilka?«

»Kaj? Poplačaš? Desetkrat toliko sem ti dolžna kot ti meni. Kako bi se nam bilo godilo gori v samotni logarski hiši, ko smo vsi ležali bolni za vročico, če ne bi bili imeli tebe, ljuba moja ubožica? Umrl bi mi bil mož, umrla bi bila jaz, in ostali bi bili otroci sami — zapuščene sirote. Nisi se ustrašila neizprosne boleznin in si nam stregla kakor sestra — ne, kakor mati... Vidiš, Jerica mnogo sem ti že dolžna, in zate, dragica moja, prehodim še desetkrat daljšo pot, kakor sem jo takrat... Žalibog, da sem ti prinesla s svojega pota le novo žalost... O, Jerica, zakaj ti nisem prinesla sreče mesto žalosti?... Povedala naj bi ti bila raie: »Tadej je umrl; Bernard prihaja pote!« — A po Tadeju niti povpraševati nisem mogla, ker bi bilo spraševanje sumljivo in ljudje bi me bili gledali...«

Jerica se je užalostila, zato je poprosila svojo spremljevalko:

»Nehaj, Tilka, in ne trgaj mi srca!... Na tem svetu zame ni več sreče... Da bi bila še kdaj srečna ob strani Bernardovi, na to ne smem misliti. — Ni moj mož! — In vendar mi njegova podoba ne gre iz spomina — vsako noč se mi sanja o njem.«

Ko je Tilka videla Jeričino žalost, je pustila prejšnji razgovor. Pač pa ji je rekla:

»Pojdiva še malo v cerkev k nebeški Materi!... Potem se morava odpraviti proti domu. Daleč je. Danes bova šli do Smrečja, sicer bi nama bila pot jutri predolga.«

Šli sta v cerkev. Ko sta čez nekaj časa prišli vun, je bila Jerica živahnejša. Vendar je bila še zelo resna in je le malo govorila, ko sta stopali nizdolu. Morda sta bili prišli komaj do polovice hriba, ko se je pot zavila. V ovinku je bila ravna, zelena trata in na trati klop. Prestrašeni sta obstali: Na klopi je ležal mož v tirolski narodni noši. Obraz je imel obrnjen proti poti in klubok mu je bil zdrsnil z glave na tla. Moški je očitno trdno spal, ker ni nič opazil prihajajočih žensk. — Stopili sta še par korakov naprej. Jerica je zopet obstala in se stresla po vsem telesu.

Naenkrat ji je šinila v glavo kri, da je bila rdeča kakor mak, a hipoma je zopet prebledela. Z obema rokama se je oprijela svoje prijateljice in zašepetala v veliki zmedenosti: »Moj Bog, moj Bog! Je li mogoče! . . . Moj mož — — — moj Bernard! — — — Kaj naj storim?«

To je bilo svidenje po dolgem, dolgem času . . . Že je hotela planiti k njemu, vzbuditi ga in ga objeti: »Glej, tu sem Bernard, vzemi me seboj!« . . . Toda premagala se je. Tesneje se je oprijela Tilke in sopihala in se vsa tresla od razburjenosti. Tudi Tilka je pogledovala prestrašena zdaj na spečega moža, zdaj na Jerico. Sama ni vedela, kaj naj stori. Jerica je zopet zašepetala:

»Kaj naj storim? . . . Rahel poljub na čelo in potem naprej — naprej! . . . Saj me ne bo opazil! — Ne, ne! — Ne smem — greh bi bil! — In če bi se vzbudil, kaj potem? . . . Ne smem . . . ne morem! . . . Ničesar ne sme vedeti . . . sramota ne sme priti nadeni, tudi ne nad otroka! . . .«

Oči pa ni mogla obrniti od spečega moža. Njena razburjenost je bila vedno večja. — Stopila je zopet korak naprej in šepnila tiho:

»O Bernard — Bernard! — Žal mi je! . . . Le spi, le spi! — Ne vzbudim te . . . O, ko bi ti mogla storiti kako prijaznost!«

Pogledala je Tilko, ki je imela za pasom droben nagelov šopek.

»Prosim, Tilka, daj mi šopek! Dala mu ga bom v mal spomin!« S tresočo roko je vzela Jerica šopek, ga poljubila, potihoma pobrala klobuk in vtaknila šopek za trak. Klobuk je položila na tla poleg spečega. Še en pogled, poln žalosti in poln ljubezni — potem pa je prišla Tilko za roko rekoč: »Pojdiva!«

Šli sta tiho in počasi in Jerica se je še večkrat ozrla nazaj. Komaj pa sta bili za streljaj oddaljeni od klovice, je začela Jerica teči, kolikor so jo nesle noge. »Počakaj, počakaj!« je klicala za njo Tilka. Kakor je ne bi slišala, je tekla Jerica dalje. Večkrat se ji je izvil iz prsi bolesten vzklík in Tilka ga je dobro razumela.

Nazadnje sta se vendar ustavili. Tedaj sta srečali zopet dvoje romarjev: staro ženo in malega, morda sedemletnega dečka. Oba sta bila v tirolski noši. — Jerica, ki je bila še vedno razburjena in zatopljena v svoje misli, ju je komaj opazila. Brez pozdrava sta hoteli dalje. Tirolka pa ju je ogovorila:

»Bog z vama! — Ali nista srečali med potjo nekega moža? Je že daleč naprej?«

Jerica je dvignila glavo in presenečena obstala. V Tirolki je spoznala staro deklo z Jelarjevine. Dekla Jerice ni poznala, kakor je bilo videti. Pogledala je tudi dečka. — Ali ni bil ta drobn obrazek podoben Bernardovemu? — Dekla je povprašala drugič in mesto Jerice je odgovorila Tilka:

»Da, srečali sva ga; za eno uro je gotovo pred vama.«

Jerica je stopila k dekli, jo naglo zgrabila za roko in prašala hlastno, burno:

»Čegav je ta deček?«

»Možev, ki sta ga srečali,« je odgovorila dekla.

Z Jerico je bilo pri kraju. Izdala se je s svojim vedenjem, a ni mogla drugače. Kdo bi ugasil ogenj materinske ljubezni, kadar vsplapola z vsjo silo? Kriknila je in planila k dečku. Dvignila ga je v naročje in glasno zakljala:

»Moj otrok, moj ljubi otrok, moj največji zaklad! . . .«

Pritisnila ga je na srce kakor takrat, ko je odhajala od doma, in ga strastno poljubovala. Deček se je branil neznane ženske in odmiikal svoj obrazek od njenega, stara dekla pa

je stala kakor okamenela. Izbulila je svoje drobne oči in suha brada ji je zamigala:

»Za božjo voljo! . . . Jerica, ti si? — Saj smo vsi mislili, da si umrla . . . Vse je tako govorilo . . . Pa spremenila si se, spremenila — nikdar te ne bi spoznala, če se ne bi takole izdala. — O Jerica, to je bil križ! — No, zdaj bo vse pozabljeno! Samo da še živiš in da smo te našli. — To bo Bernard vesel! — — — I, kaj ga nista srečali?«

Jerica je postavila dečka na tla in si z obema rokama pokrila obraz. — Dekla pa je nadaljevala.

»Lej jo! Kaj boš zdaj jokala? Ne bodi no!« Kar obrni se — greš z nama! . . . O, to bo Bernard vesel! . . . Nekaj tednov sem je nepopisno žalosten. Zato sem mu svetovala, naj poroma k »Materi božji na Goro«, kajti čudeže dela Mati božja na tej gori, tako sem že mnogokrat slišala, in vsako žalostno srce se tu gori razveseli. Ubogal me je, in že na potu mu je bilo mnogo lažje. Hitel je naprej, da bi dalj časa molil. Nama je pa naročil, naj jo le počasi kreševa za njim. — »Se vama ne mudi,« je rekel. — »O to bo gledal!« . . .

Jerica je roke še tesneje pritisnila na obraz in zastokala:

»Ne morem se vrniti z vama — naprej moram!«

»Zakaj, Jerica, zakaj,« se je togotila dekla. »Za božjo voljo, kaj ti je? — Zakaj si pa pravzaprav šla od doma? Kaka sila ti bila?« . . .

»Barbika, bodi tako dobra, in ne sprašuj me o tem,« je vzdihnila Jerica obupno. »Nikomur ne smem povedati. Med mene in Bernarda se je zavalila velika skala in ne moreva preko nje . . . Drug drugega ne smeja nikdar več videti — bila bi največja nesreča.«

»Sveta Mati božja! Ali se ti res meša?«

»Ne meša se mi, Barbika, ne . . . Dobro vem, kaj govorim. Nekaj je prišlo med naju z Bernardom, kar naju loči na tem svetu za vedno . . . Ni pomoči nobene . . . Zato pa, Barbika, izpolni mi to-le prošnjo: Ne pravi Bernardu, da smo se srečale! . . . Ne, ne, že vidim, da me ne boš uslišala . . . Zato mu reci, da ga iz vsega srca pozdravljam in ga prosim, naj me nikar več ne išče! . . . Ne bo me našel in zastoj se bo mučil . . . Povej mu, da se bova sešla zopet gori v nebesih! . . . Franceljina pa naj vzgojujejo z največjo skrbjo!« . . .

Dekla je gledala Jerico s sumljivimi pogledi. Ni si mogla drugega misliti, kakor da njena nekdanja gospodinja ni več pri zdravi pameti. Plašno in vprašujoče obenem je pogledala Tilko, češ, kaj ne, da je res. Tilka je brž razumela Barbin pogled in rekla odločno:

»Ne, ne — motite se! Popolnoma zdrava je, in vendar ne sme domov.«

»Zakaj pa ne? Zakaj, povej ti,« je vskipela dekla in skakala in mahala z rokama.

»Saj pravim, Barbika, bodi tako dobra, in ne sprašuj me o tem! Nikomur ne smem povedati — pa je konec!« . . .

Jerica se je zopet zagledala v svojega otroka in debele solza ginjenja in ljubezni so ji lile v potoku po licu. Žalostna je rekla Tilki:

»Pojdiva! Skrajni čas je že!«

»Te ne pustim od sebe, veš da ne,« je srdito upila dekla. »Bog, da smo te našli. Tekla bova s Franceljinom za tabo, kamorkoli greš . . . Tudi na konec sveta!«

»Barba, bodi pametna,« je prosila Jerica zopet. »Ne obtežuj mi srca bolj, kakor je!«

Potem je prišla otroka za roko in mu rekla s tresočim glasom:

»Francelj moj, ali nimaš nobene besedice za svojo ubogo mater? . . . Le glej me, res sem tvoja mati! Rada te imam, tako srčno rada . . . V vseh petih letih te nisem ne en dan pozabila . . . Vedno sem molila zate . . .

Francelj priden bodi in ubogaj svojega očeta, zame pa moli, kakor jaz molim zate! . . . Francelj, ljubi otrok, objemi me še enkrat, predno se ločiva!«

Deček je plašno gledal neznano ženo in skušal svojo ročico izviti iz njene. Dekla pa mu je rekla jokaje:

»Francelj, le objemi mater in poljubi jo! . . . Res je tvoja mamica, za katero si vsak dan molil . . . Mislimo, da je mamica gori v nebesih, pa nebeski Oče nam jo je zopet poslal na svet, kakor da bi uslišal tvoje prošnje . . . Francelj, tako dobra mamica je! . . . Prosi jo, da ne gre od naju, da naj vedno pri tebi ostane!« . . .

Jerica se je sklonila k dečku, ki ji je boječe gledal v oči. Naenkrat pa je ovil svoje ročice okrog materinega vratu, jo poljubljaj in prosil z otroško udanostjo:

»Mamica, bodite tako dobri in ostanite pri nas in ne hodite nazaj v nebesa k nebeskemu Očetu!« . . .

»Francelj moj, ne morem! — Bodi priden in pozdravi mi očeta! . . . Bodi zdrav, ti-sočkrat zdrav in ne pozabi svoje mamice, ki te tako srčno ljubi!« . . .

Tudi dekli je stisnila roko v slovo, potem pa naglo stekla po klancu in Tilka za njo. — Barba je kričala na glas in hitela za njima, kolikor so ji dale stare noge. Tudi deček je hitel in jokal in padal . . .

Dekla pa je kmalu uvidela, da ženskama ne bo kos. Razdalja med njimi je bila vedno večja. Zato sta obstala z dečkom in jokala. Ko se je pa Barba malo odpočila, se ji je zdelo najbolj pametno, iti za Bernardom in mu povedati vse. On naj gre za njima, ki je uren in tudi izveden; lahko ju bo dohitel, če mu na poti ne zmešata štrene. Zato se je obrnila in hitro stopala z dečkom navkreber.

(Dalje prihodnjič.)

• • •

Sekulirunge dvakrat ne bom plačal.

(Resničen dogodek.)

V neki občini na Dolenjskem je živel pred več leti okrajni sluga Andrejec. Bil je star vojak, vesten v svoji službi. Posebno natančen je bil, kadar je imel komu vročiti kak opomin ali poziv. Nekega dne dobi od svoje gosposke povelje iztirjati globo od nekega fanta, ki se je bil vrnil iz Amerike. Nesel mu je tudi poziv v ječo, ker se je odtegnil naborni dolžnosti. Poziv je bil seveda nemški, zraven pa priložen nemško spisan šek. Andrejec vzame poziv v roke in bere: sechs, acht, zwanzig. — Šest, osem, dvajset, Arrest — ječa; zelen list je za sekulirungo. »Dobro«, reče zadovoljen, »že vem, kaj je. Ta gospodar mora plačati 20 kron sekulirunge; ako tega ne stori, bo zaprt 6 dni, kazen je nastopiti v osmih dneh.« Nemudoma vzame gorjačo, poziv, zelen list ter hiti brzo v dotično vas. Ko pride v hišo postavi se po vojaško, pozdravi in reče: »Tukaj sem vam prinesel poziv, da plačate takoj na bližnji pošti 20 kron sekulirunge. Ako tega ne storite, bote prišli 6 dni v ječo. Kazen je nastopiti v osmih dneh.« Vsa družina strmi, oče ves nejevoljen reče: »Sekulirungo sem že plačal, dvakrat je ne bom.« »Podpišite vročilnico«, zahteva sluga ter odide. Sedaj se družina posvetuje, kaj da je storiti. »Pojdi v župnišče,« reče žena, »nesi seboj poziv in zelen list, gospod ti bodo vse pojasnili.« Gospodar hiti v župnišče, pokaže poziv in zelen list ter pripoveduje, kar mu je sluga naročil. Župnik pogleda oboje, se nasmehe in reče: »Vaš sin se je vrnil iz Amerike. Za vojaško službo ni. Kot begunec mora plačati 20 kron kazni na ta zelen list. Zaprt bo 6 dni; kazen je nastopiti v osmih dneh.« »To pa verjamem, kima zadovoljno oče, sekulirungo sem že plačal. Saj imam pobotnico doma.«

Razgled po domovini.

Kaj nameravajo liberalci in socialni demokratje? O tem je prinesel predzadnji »Primorski List« jako važen članek, katerega tu ponastiskujemo, da bodo bralci »Domoljuba« še bolj poučeni o nakanah naših nasprotnikov.

Zakaj liberalci in socialisti tako grdo napadajo katoliško cerkev, papeža, škofo, duhovnike in vernike, ki se zavedajo svoje vere? Spraviti hočejo ob veljavo katoliško cerkev in jo tako uničiti. Liberalci to taje. Oni so v službi prostozidarstva in marsikdo med njimi je sam prostozidar. Mnogi se pa seveda ne zavedajo, komu služijo, kakor tudi priprost vojak v vojski ne vé, kaj hoče pravzaprav njegov general. Le poslušajmo, kaj hočejo prostozidari! Vrhovna francoska framažonska loža je poslala vsem ložan, sveta oklic v katerem pravi: »Naš končni cilj je, uničiti katoličanstvo in krščansko misel sploh«.

— Framazon Delpech je leta 1903 govoril na velikem zborovanju prostozidarjev: »Zinagoslavje Galileja (Kristusa) je trajalo 20 stoletij, sedaj je nanj prišla vrsta, da umre. Rimska cerkev, osnovana na galilejski priči, je takoj uvidela, da se ji malo temelji, ko je bilo ustanovljeno prostozidarstvo.« Za odpravo verouka iz šole deluje framažonstvo že dolgo. Že leta 1869 so framažoni na svojem zborovanju zahtevali **svobodno šolo** ter rekli: »Pouk v verouku je največja ovira za otrokov razvitek«. Leta 1879 je izjavil framažon Guénou na shodu framažonov, ki so se posvetovali o svobodni šoli: »Klerikalna vzgoja je vzrok neznanja, bede in fanatizma«. Poročilo o 85. zborovanju francoske glavne lože lanskega leta pravi na strani 48.: »Boj med katoličanstvom in prostozidarstvom je boj na življenje in smrt, brez premirja in brez milosti«. In leta 1904 je rekel framažon Leon Martin na shodu pariških lož: »Mi framažoni moramo nadaljevati boj toliko časa, da uničimo katoličanstvo«. Te stvari smo navedli, da vedo bralci, kako daleč gre sovraštvo proti katoliški cerkvi. »Svobodno šolo« so tudi naši liberalci zapisali na svoj prapor, tudi oni izpodkopljujejo veljavo cerkvi. Sicer taje svoje namene, a nihče naj se ne dá premotiti! Pred par tedni so se na zaupnem shodu izrekli za »Svobodno šolo«, z drugim se še niso upali na dan. Dne 7. maja bodo volitve v državni zbor in tedaj se bo pokazalo, kdo je za in proti. Če zmaga povsod liberalci, bodo tudi pri nas uvedli svobodno šolo, razporoko in začeli preganjanje cerkev. Kličemo vam torej: Premislite, kam se obrnete. »Kdor ni z meroj, je zoper mene!« Odločite se: Kam?

Mi gremo naprej! Ladja liberalcev se potaplja — miši in podgane jo zapuščajo. Vse stremlji za tem, da se otrese zvez z možmi, ki bodo pri prihodnjih državnozbornih volitvah reprezentirali velike politične ničle. Na Vrhnikih so pred tednom vrgli vse liberalce iz okrožnega zdravstvenega sveta. Niti enega ni več v tej važni korporaciji, ki je po zaslugi dosedanjih liberalne večine cela tri leta brezdelno spala. Izvoljeni so sami naši: župani Ivan Stanovnik iz Horjula, Valentin Rihar iz Polhovca gradca, Anton Kobi iz Preserja, Pavel Sečnik od Sv. Jošta, dalje svetovalci Ivan Drašler iz Borovnice, Janez Čepin iz Horjula, Lovro Založnik iz Polhovca gradca, Karol Majer z Vrhnik ter Josip Pristov, župnik horjulski. Seveda so naši tudi vsi namestniki. — Vprašanje nastane, kaj bo sedaj z liberalnim geslom: Liberalcem groš, klerikalcem pa knof. Ljudje brez politične moči ne bodo mogli vzdržati tega gesla, mi ga bomo pa pri-

merno obrnili: Klerikalcem groš, liberalcem knof! To bo tudi paša parola, zakaj moč se nagiblje k nam; to jasno kaže naš napredek. — ker mi gremo naprej!

Krščansko socialno izobraževal. društvo Vič-Glince je imelo v nedeljo, 20. januarja svoj občni zbor, pri katerem je bil enoglasno izvoljen predsednikom P. Regalat Čebulj. — V nedeljo, dne 27. jan. je imel v istem društvu predavanje P. Bonaventura Resman, v katerem je zanimivo in poljudno slikal zgodovino in razvoj socialnega vprašanja. Obilo število poslušalcev je z velikim zanimanjem sledilo predavatelju. Društvo se je na novo poživilo in se krepko razvija, kar spričuje o marljivosti vrlih fantov in mož.

Učitelj Fabinc obsojen. Tovarniški uradnik Pongratz je tožil jeseniškega učitelja Fabince pri okrajnem sodišču v Kranjski gori radi žaljenja časti, ker mu je Fabinc pri občinski seji očitil razna nečastna dejanja. Fabinc je bil pri sodišču v Kranjski gori oproščen, kar je »Slovenski Narod« z novimi napadi na g. Pongratza obširno poročal. Pri prizivni razpravi pa je ljubljansko deželno sodišče Fabince obsodilo radi žaljenja časti na 10 dni zapore, oziroma na 100 K globe in v povračilo vseh stroškov. S tem je zadobil g. Pongratz popolno zadoščenje za zlobna očitanja jeseniških liberalcev.

Pobalinstvo. Pred tednom je neznan zlikovec položil v Škofjih ulicah na tir električne železnice nekaj dinamita, ki se je razpočil z močnim pokom, ko je peljal čez električni voz. K sreči se ni nič hudega pripetilo.

Mlekarski poučni tečaj bode tudi letos priredila, kakor čujemo, kmetijska družba, in sicer pri mlekarski zadrugi na Vrhnikih. Tečaj se menda prične že prihodnji mesec. Tak tečaj je jako potreben, da dobimo dobro izvežbanih mlekarij za mlekarne. Deželni odbor bode dovolil primerno svoto, s katero bode mogoče podpirati nekatere obiskovalce.

Radeckega veterana, 74 let starega Janeza Vilmana iz Mojstrane, člana kranjskogorskega veteranskega društva, so tu pokopali. Zaslužni vojak je imel v svojem telesu še kroglo iz bitke l. 1859. Dobil je v bitki kroglo v hrbet, pred dvema letoma pa se mu je pričelo gnajiti na prsni, kar mu je tudi povzročilo smrt. K zadnjemu počitku ga je spremlilo veteransko društvo in načelnik društva g. Alojzij Peterman mu je ob odprtem grobu lepo govoril zadnji pozdrav. N. v. m. p.!

Nesramne razglednice. Ameriška vlada v Združenih državah je prepovedala pošti dostavljati naslovnicem nesramne razglednice. Na pošti v New Yorku so v enem samem tednu uničili 20.000 dopisnic. — Kako bi bilo tudi pri nas kaj takega potreba! Na razglednicah, ki jih raznašajo pismonoše, smo videli tolikrat skrajno umazane podobe. Čemu s takimi grdobijami mučiti pošto osebo?

Možje. Leta 1879, so liberalci v belgijskem državnem zboru sklenili vpeljati brezverske šole. Prišli so učitelji v nove šole — pa učencev ni bilo. Stariši so z obilnimi darovi ustanavljali svoje katoliške ljudske šole. Niso se vstrašili stroškov, ker so znali ceniti versko vzgojo otrok. Tudi 2000 učiteljev se je odpovedalo državni službi, ker se niso hoteli pokoriti novemu brezverskemu zakonu. Dasi je njim država obetala na svojih šolah boljše plače, se zato vendar niso zmenili. Od onih 2000 učiteljev živi še 800 mož, katerim je katoliška Belgija minulo jesen priredila veliko spomin-

ske slavnosti. — Taki možje so jo zaslužili! Ko bi imeli tudi pri nas takih mož!

Za časopise. Na Dunaju se je ustanovilo posebno društvo, takoimenovano Pijevno društvo za vzdrževanje katoliških časnikov. Neki list piše o tem: »V marsikateri gorski vasi so vsi odrasli pristopili k društvu, očetje in matere, sinovi in hčere, hlapci in dekle. Drugod pa seveda ni povsod tako.« — Kako je pri nas? Marsikatera gospodar misli, da ga bo konec, če se bo naročil na »Domoljuba« ali »Bogoljuba«. Tu je krajcarja škoda, a ni ga škoda, če se fantje klatijo ob nedeljah po slabih družčinah, kjer večkrat jedno samo nedeljo toliko zapravijo s popivanjem, kolikor bi dali za mali katoliški časnik.

+ Važno za žganjarje. Koncem leta 1906, so dobili gospodarji na Kranjskem, ki žgo žganje, ukaz, da morajo svoje žganjarske kotle na dve cevi predelati na eno samo cev. To je finančno ravnateljstvo odredilo z ozirom na odlok finančnega ministrstva z dne 4. januarja 1901 št. 73.244. Vsled te naredbe, ki naj bi stopila v veljavo že s 1. sušcem t. l., bi imeli mnogi gospodarji velike sitnosti, pa tudi stroške. Zato so naši bivši drž. poslanci sestavili na finančno ministrstvo spomenico, katero je izročil dr. Žitnik dotičnemu referentu. Uspeh te spomenice je naslednji ugodni odgovor, ki smo ga nedavno prejeli od fin. ravnateljstva: C. kr. fin. ministrstvo je z odlokom z dne 5. februarja 1907, št. 9029 naznanilo, da ne nasprotuje § 38. zakona z dne 17. julija 1899, drž. zakon št. 120, ako imajo žganjarski kotli po dve cevi, ki vežeta kotel s hladilnikom. Zato dovoljuje finančno ministrstvo, da smejo gospodarji tudi v bodoče rabiti žganjarske kotle na dve cevi brez kontrolnega aparata. S tem odgovorjamo na razna nam in poslancem došla vprašanja.

Občni zbor »Slovenskega osrednjega čebelarstva društva« bode v nedeljo, dne 17. t. m. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani mestnega doma.

Iz upravnistva: Na pismena vprašanja v zadevi inseratov (oglasov) bomo v prihodnje odgovarjali samo takrat, če se pismu priloži znamka za odgovor.

»Izdajavec«. Zgodovinska povest iz turških časov. Spisal F. V. Slemenik. Str. 130. — Leta 1873 je izdala »Družba sv. Mohorja«, ki je takrat štela 21.892 udov, poljudno povest »Izdajavec«, ki je pri bralcih našla mnogo priznanja. Večkrat se je izrekla želja, naj se knjiga ponatisne, ker bo dobro došla čitajočemu občinstvu. Družba je tej želji ustregla in »Izdajavec« je sedaj izšel v drugem natisku. Povest je lepo zasnovana, polna iskrenega domoljuba in zelo zanimiva. Toplo jo priporočamo! Stane mehko vezana za ude 80 vin., za neude in po bukvarnah 1 K, po pošti 20 vin. več. — Družba sv. Mohorja bo izdala zana-prej tudi druge ponatisne prejšnjih izdanih, sedaj že redkih povestij itd.

Iz ljubljanske okolice.

g Iz Preske. Naše »Izobraževalno in delavsko društvo« je v nedeljo, dne 3. t. mes., priredilo predpusno veselico, katere se je sijajno izvršila, na kar je društvo lahko ponosno. Prostrana dvorana »Društvenega doma« je bila natlačena polna. Naši vrli fantje so izvrstno predstavljali burko »Kmet Herod« in nato komičen prizor »Kmet in fotograf«. Živahni aplavzi so pričali, kako sledi ljudstvo vsem prizorom predstave, ljudstvo se je vrlo zabavalo in gotovo tudi pošteno nasmejalo.

Pri tej priliki moramo tudi jako pohvalno omenjati vrlo na novo ustanovljeno »tovarniško godbo iz Goričan, pod vodstvom kapelnika g. Fr. Kolenca, katere je pri tej priliki prvič nastopila v našem »Društvenem domu« in nam je tudi mnogo pripomogla k lepemu uspehu naše veselice, za kar smo ji jako hvaležni.

d Iz Smartna pri Ljubljani. Umrli je v Obriah pri Savi po domače stari Štembov nagle in neprevidene smrti. Našli so ga mrtvega pretekli teden v hlevu ležati. Resničen je rek: Kakršno življenje, tako mrt!

Gorenjske novice.

Iz kranjskega okraja.

Cerklje. Občinska seja je bila dne 31. prosinca. Obravnavali so se letni računi, rešile so se pritožbe, katere so naše liberalne reve vložile. Boli jih zlasti to, ker ima izobraževalno društvo brezplačno v šoli sobo. Župana je tožil Hočevarjev Tomaž iz Pšate s svojo kompanijo na deželni odbor, da je preveč izdal za pisarniške potrebe, ker je izdal 134 K za celo l. 1906. Tomaž je hudo po kronkah. Župan je odločno zavrnil neopravičeno sumničenje Tomaževo, kot bi občina kaj plačevala za sobo pri Petrovcu. Župan iz svojega plača sobo in s pobotnicami je dokazal, da Hočevarjev Tomaž iz Pšate ničesar ne vé, čeprav se je pritožil. Tomaž s kompanijo bo dobil dolg nos. Bo vsaj nekaj, zdaj še tega ni! — Na lov bi rad hodil Tomaž. In prav ima! Vsaj ima vse lastnosti »lovca« v sebi. Zato se je tudi pritožil, da naj župan najemnino za lov razdeli med posestnike. Občinski odbor je pa bil drugih misli. Bilo je nepotrebno delo. Ako bi se najemnina za lov razdelila, bi pa posestniki morali plačati večjo doklado. Reklo bi se iz enega žepa v drugega predevati. Po našem mnenju bi bilo to prazno delo. Tomaž naj pa lovi rajši okrog svoje bajte doma ali pa »žgance« v skledi, kot da bi lovil zajce pri deželnem odboru! — »Naši pratkarji« pravijo ljudje cerkljanskim liberalcem. Zaslužijo tudi to ime. Postali so namreč »špijoni«. Vsak liberallec nosi s seboj zapisnik, podoben pratiki in kadar kaj ujam, da mu ni všeč, zapiše v svojo pratiko. Nikdar nisi varen, da ne prideš v pratiko, ako si s kakim liberalcem v gostilni, na cesti ali kjersibodi. Vsaj še celo v cerkvi nisi varen pred njih hinavščino. Nekaj jih že poznamo. Pratkarji le skupaj, da vas bomo vse spoznali! »Gliha vkup štrihla!«

g Iz Predoselj. Birno bomo imeli dne 20. aprila, to je tisto soboto pred sv. Markom. — Umrli je 25. januarja v škofjeloškem samostanu č. sestra Marija Bernarda Zabret, stara 24 let. Bila je velika ljubiteljica glasbe ter v samostanu podučevala klavir; pokojnica je bila zelo blagega in mehkega značaja ter srečna v svojem poklicu. Naj počiva v miru! — Poročil se je 6. t. m. Franc Šter (Kovačev) z Uršulo Vadnjav s Suhe. Bilo srečno!

g Občni zbor političnega društva za kranjski okraj bo 18. februarja ob 1. uri popoldne v Kranju na »Novi pošti«. Govori dr. Krek. Člani društva, pridite polnoštevilno!

g »Kmečka zveza« ima ravno ta dan takoj po občnem zboru političnega društva svoj ustanovni zbor tudi na »Novi pošti« v Kranju. Kmetje iz okolice, pridite v velikem številu!

Novice iz blejskega kota.

g Blejski liberalci so reveži, veliki reveži, zato se tako nerodno, neusmiljeno nerodno pripravljajo za bodoče občin. volitve. So pač

možje veliki — po jeziku, kar kažejo toliko in tolikokrat, pa majhni po — pameti! — Volivcev njihove vrste jim manjka. In kaj store? Doktorjev gredo iskat po svetu, da bi jih zdravili (v l. razredu volivcev). Poiskali so jih na Dunaju, v Ljubljani itd. — V Ljubljani so našli zobozdravnika dr. Bretla, saj ga poznate; znan je posebno iz zadnjih časov. Pa sami so obupali, da bi jim ti doktorji mogli oteti življenje. — Zato so, ko je bil imenik volivcev že razporejen, izvolili pet novih častnih občanov v seji, ki ni bila niti sklepna, možje, ki niso niti imeli pravice kot odborniki voliti. Zapisnik, ki so ga nato sestavili, niso niti dali podpisat navzočim! Da, zdel se jim je preneumno sestavljen, zato so ga iztrgali iz zapisnika, pa nanovo, zase bolj primerno spisali, a ga zopet niso dali podpisati vsem pri volitvi navzočim odbornikom, ampak sta ga kar dva odbornika meni nič, tebi nič podpisala, četudi se ne zлага povsem z resnico. Če ne verujete temu, pa pogledajte rekurz zoper to volitev. — Toda, je li tako ravnanje pravilno in postavno, ali ni celo kaznjivo? — Reveži so naši liberalci. Imenik volivcev so dolgo časa sestavljali, pa so ga prvič tako sestavili, da je bilo toliko reklamacij, da so ga morali še enkrat prav na novo spisati in še zoper ta vže tako popravljeni imenik je bilo reklamacij nič manj kakor 99. Oh, res ste kratke pameti! — Toda, kaj se vtikate v vsako reč, če je ne znate ali ne razumete? Reveži ste, zato je vse vaše — da se zelo milo izrazim — prizadevanje brezuspešno in bomo skrbeli, da bo tako ostalo. —

Še dvoje vprašanj. 1. Zakaj ste rekurz zoper svojo odločbo na reklamacije oddali naprej šele 13 dni po vročitvi rekurza? — Ali je to pravilno? 2. Ali je dovoljeno, da tajnik med uradnimi urami poseda v gostilni pri igri, da ga stranke zastonj čakajo? —

g Romarski shod na bleškem otoku na sv. Blaža dan se je jako dobro obnesel. Pot po ledu je bila jako prijetna, zato se je ljudstva kar trlo.

g V Bodeščah pri Ribnem je umrla v petek, 8. t. m. kar nanaglo Markotova mati Mina Valant. V četrtek je bila še zdrava, zvečer je zbolela, v petek dopoldne je bila pa mrtva. Bila je skrbna, pridna gospodinja, dobra, pobožna mati, bila je vsak dan pri sveti maši, tudi dan poprej, v nedeljo je bila še pri sv. obhajilu. Zato uživa gotovo plačilo pri Bogu. Pokoj njeni duši!

g Iz Rečice. Dne 1. t. m. pride Anton Burja ml., posestnika sin iz Rečice pri Bledu, po pol litra špirita. Pa glejte grozovito smolo in nesrečo! Pijanemu se izlije v njegovi malhi špirit in v zabavo drugim se pa sam prižge, tako da je bil v trenutku ves v ognju. Revež sedaj leži v grozovitih bolečinah in žaluje. Peče ga ne samo vest, temveč tudi život. Varujte se žganjepitja!

Bohinjske novice.

g Bohinjska Bistrica. Tu so že pričeli v mlekarji »Savica« izdelovati okusni bohinjski sir, ki nam bo prinašal lepe dohodke. Vsa čast zavednim kmetom, posebno pa Martinu Repincu, ki se veliko trudi za občni blagor ljudstva, kar se vidi odtod, da je bil že 15krat izvoljen za voditelja z večino glasov. — Čvrst je naš bohinjski rod. A čaka ga še lepša bodočnost. Saj ima menda zlate rudnike, če ne v jami, pa v svojem hlevu, kjer ima polno lepe živine. — Več let smo pričakovali, da kadar bo železnica otvorena, da se bo cena živine povišala, posebno pri teletih, katerih ima vsak kmet dosti naprodaj. Vsaka stvar se izpremeni v svojem času, le pri nas ostane teletja kupčija zmeraj pri starem, ker to kupčijo vodi samo par ljudi, zato pa ne pride do no-

bene konkurence, da bi se cena povišala. — Bog daj, da kmalu zasije zarja novega življenja in spoznanja bohinjskemu kmetu, da si osnuje živinorejsko zadružno in potem si šele zamore pomagati, da se bo cena živine povišala zlasti pri teletih in dobrih plemenicah. Tedaj bo kmet sam določal, koliko je njegova telica vredna, ne pa primorski kupec. Potem bo zaklinal bohinjski kmet; Iskali smo zlata po gorah, pa ga nismo našli, ker smo ga doma imeli pa zanj nismo vedeli. Bohinjski kmet.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Moravč. Naše izobraževalno društvo je priredilo 27. januarja slavnostni večer pesniku S. Gregorčiču s petjem in deklamacijami. Udeležba je bila obilna. — Tretji občni zbor izobraževalnega društva se je vršil isto nedeljo, po slavnostnem oddelku. Društvo je imelo lani 865 K dohodkov in 884 K stroškov. Knjižnica šteje 800 knjig. Članov je 170 in še vedno pristopajo novi. Moški pevski zbor je v zadnjem času narasel do 18 pevcev. Društvo se toraj obeta krasna bodočnost. — Predsednikom za krajni šolski svet je izvoljen g. Anton Cerar, posestnik ni načelnik ljudske posojilnice v Moravčah. — Umrli je na Hodeju, občina Peča, Fr. Barlič, posestnik in župan. Bil je vrl mož S. L. S. Pogreba se je udeležilo katoliško izobraževalno društvo z zastavo. — **Zgodovinarji v »Narodovem« uredništvu in naša predavanja.** Pri poročilo o zadnjih predavanjih v 4. številki »Domoljuba«, se je vrnila neljuba pomota, katero je »Narod« hlastno pograbil za svojo reklamo. Zapel je zopet svojo staro pesem o nevednosti duhovnikov ter v tem žargonu blatil naša dična društva. Svetovali bi gospodi pri »Narodu« (če se sme liberalnim gospodom sploh kaj svetovati), naj raje gleda na svoje inteligentne, akademično izobražene predavatelje in na razne »izvirne« povesti in pesnitve! Cemu ravno podtikati duhovščini nevednost? — Zadnja predavanja našega g. dekana so bila popolnoma zgodovinsko resnična in so segala nazaj do 13. stoletja v 15. in 16. stoletje, ko se je začelo na Kranjskem luteranstvo. Pomota v zadnji notici »Domoljuba« je krivda poročevalca, ki zgodovine ni nikdar sistematično študiral. Gop. dekan pa kaj takega niso nikdar predavali. Toliko v odgovor »Slovenskemu Narodu« in raznim liberalnim zgodovinarjem, katerim kličevo v spomin zgodovinske »resnice« predavatelja Novaka v »Mestnem domu« v Ljubljani.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Hranilnica in posojilnica je imela preteklo nedeljo svoj prvi redni občni zbor. Začela je poslovati aprila lanskega leta in je do dne 31. decembra 1906 imela prometa 225.931 K 20 vin. Vložilo se je 87.739 K 20 vin., na posodo dalo 17.908 K 80 vin. Že te številke govore dovolj jasno, da tukajšnja hranilnica ni brez pomena.

g Še bolj jasno pa govore sledeče številke: 23 prosilcem se je izplačalo posojila 17.908 kron 80 vin. Vsi skupaj so vplačali stroškov samo 41 K 19 vin.

g Uradne ure v tukajšnji hranilnici so od slej tudi vsak ponedeljek in vsako sredo dopoldne od 7. do 11. ure in vsak torek zvečer od 6. do 8. ure, kar je pripravno zlasti za one, ki neradi hodijo ob nedeljah, ali pa so po dnevu v delavnicah. Vloge se obrestujejo po 4 1/2%, posojila se dajo po 5% in 5 1/2%.

g Javno predavanje je po občnem zboru imel dr. Krek. Opisal je začetek zadružništva na Kranjskem in njega koristi. Udeležba je bila srednja.

g Poskrili so se pa vsi tisti, ki imajo vedno polna usta zoper zadružno stvar in tudi

zoper našo hranilnico — toda le po skritih liberalnih kotih. Povabljeni so bili, naj na javnem zborovanju pridejo na dan s svojimi duhovitimi pomisleki in ugovori, pa ni jih bilo. Te sove bodo skrivaj skovikale tudi v prihodnje, mi pa gremo mirno svojo pot naprej, ne meneč se za njihovo skovikanje, v zavesti, da nobena dobra stvar ni brez nasprotstva. Vsi vrli Šentvidci pa, katerim je na srcu gospodarsko združenje in prospeh njihove župnije, se bodo še tesneje oklenili svoje domače hranilnice in posojilnice.

g **Tekoče leto 1907** ima hranilnica prometa že 50.000 kron. Otvorila je tudi tekoči račun.

g **Blaz Potočnikova čitalnica** ima v nedeljo, dne 17. t. m. popoldne ob 3. uri v Čebavovi dvorani redni letni občni zbor, na katerem se bo poročalo o njenem delovanju v letu 1906 in podali se bodo računi.

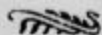
g **Čebelica** — je zelo pridna. Lansko leto je nabrala 1.633 K 99 vin, letos od 1. januarja do 10. februarja pa že 403 K 27 vinarjev.

g **Mladenčji telovadnega odseka** ne mirujejo. Zdaj so se začeli vaditi za prelepo žaloigro Garcia Moreno, katero bodo najbrže predstavljali na praznik sv. Jožefa. Telovadbo imajo redno vsak ponedeljek in petek zvečer. Tudi v petju se je nekaj članov začelo vaditi. Če bodo vztrajali, bodo kmalu imeli svoj lastni pevski zbor. Prihodnjo nedeljo zvečer ob pol 6. uri je zopet redni nedeljski mladeniški sestanek. Na vsoporedu so predavanje in govora dveh mladeničev. Po navetu dr. Kreka, ki se je preteklo nedeljo pomudil tudi še pri fantih, se bo otvoril poduk o socialnih rečeh. Pošteni mladeniči, le skupaj!

g **»Domoljub« in »Slovenec«** sta gosta in prijatelja, ki ju Šentvidci radi sprejemamo. »Slovenec« prihaja k nam 40 med tednom, ob sobotah pa 65 izvodov. »Domoljub« je pa še bolj udomačen. Samo na trafiko v Št. Vidu ga prihaja vsak četrtek zvečer 100 izvodov. Nekaj pa ga prihaja po pošti. Tako je prav. Širimo in berimo dobro časopisje, v našem času boljšega dela ni za javnost. Vsaka gostilna imej oba ta časopisa! Vsako hišo naj vedno obiskuje vsaj »Domoljub«, ki bo zlasti letos ob državnozbornskih volitvah dober in neobhodno potreben svetovavec. Z onimi pa, ki podpirajo nasprotno, veri in ljudskim pravicam sovražno časopisje, bomo še in smo že obračunali. Pri vseh volitvah, kar smo jih v Št. Vidu imeli zadnje mesece, smo korenito pometli z vsemi, ki drže s takimi, kateri hodijo na liberalne zaupne shode in jih dr. Tavčar hvali. Tako bo tudi v prihodnje. Ven iz zastopov, ven iz odborov z vsakim, kdor drži z liberalci, in naj tudi sam pravi, da ni liberalec.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g **Iz Doba.** Pri Gregorčičevem večeru so nastopili društveniki »Katoli. slov. izobraževalnega društva« kot govorniki, deklamatorji, pevci in igralci ter so vse točke izbrnega programa izvedli sebi v čast, ljudstvu pa v zadovoljnost in zabavo. — Hranilnica in posojilnica vrlo uspeva. Ni še en mesec pa ima že nad 14.000 kron prometa. Ustanovila se je tudi »Čebelica« za mladeniče in dekleta.

Dolenjske novice.

g **Od Sv. Trojice v Trzinu.** Dragi »Domoljub!« V svojem predalu si začel redno po-

metati po naši župniji, in kakor je videti je dovolj gradiva. Vse ljudstvo razen nekaterih liberalcev, stoji na strani »Domoljubovi« in odobrava njegove dopise. Vsem ljudem se pa ne more nikdar ustreči, tako tudi »Domoljub« ne more utreči ljudstvu in naprednjakom. Ti slednji so zelo v skrbi v katerem kotu tiči dopisnik; precej ko je začel »Domoljub« prinašati dopise iz Trzinca, so začeli stikati glave skupaj in ugibati dopisnika. Da omogočijo svoje poizvedovanje sklicali so celi trziški generalni štab v znano poizvedovalnico k tajni seji, tam so določili žreb, da pa izžrebajo pravega dopisnika, prinesli so seboj velikansko »kontrapezo« in z njo so privzdigovali numare, da po teh privzdignjenih numarah, uganejo dopisnika. Petkrat so pritisnili na to »kontrapezo« in izžrebali celih pet dopisnikov, češ eden bo že pravi. Da pa veste kako na lončenih nogah stoji liberalizem v naši župniji, kaže zlasti dejstvo, da so iskali dopisnike celo v svoji sredi in enega tudi obsodili. Pa kljub veliki svoji »kontrapezi«, so bili naprednjaki prelahki, da bi bili privzdignili pravo numaro in pogodili po njej pravega dopisnika. Tudi so predbacivali gospodu župniku, da oni pišejo v »Domoljub«. Vrabci ki so skozi okna gledali vso komedijo so potem po strehah, čvkali tako:

Vsi naši naprednjaki so skupaj se zbrali.
»Domoljubovega« dopisnika so iskali.
A ves naprednjaški štab bil je preslab,
Da pravega junaka bi bili pogodili:
Dopisnik v tem času po sobi je hodil,
Sam pri sebi je glasno govoril,
Naprednjaki imajo slab voni in vid,
Zato naj se le grejo vsi skupaj solit!

Iz litijskega okraja.

d **Litija.** Novima članoma okraj. Šolskega sveta za litijski okraj sta imenovana gg. Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji, in Janez Vidergar, župnik v Št. Vidu pri Zatičini. — Pod mero bodo morali fantje letošnjo spomlad in sicer 7., 8. in 9. marca v Litijo in 11. in 12. marca v Višnjo goro za istoimenovani sodni okraj. — Milivoj Stokovičeva »gledališka družba« je igrala v petek zvečer (8. t. m.) na »pošti«. Igrala je tudi v Zagorju. — Umrila je v Litiji na kolodvoru Alojzija Černe po nagli bolezni, mati g. Černeta, železniškega uradnika. Prepeljali so jo na šmartinsko pokopališče.

d **Polšnik.** V čast lurški Materi božji je bila 9., 10., in 11. februarja pri nas tridnevica. Vodil jo je gospod dekan M. Rihar iz Šmartna.

d **Kresnice.** Umril je 5. februarja gospodar Tomaž Kržišnik, ki je bil občesposhtovan. O tem je pričal velik pogreb.

d **Šmartinski učitelj** je že nekaj let Miha Debelak. Naš list se menda še ni mnogo z njim pečal, ker se mu ni zdelo vredno. Ker je baže pridno kluke »pucal« in je priljubljen pri g. nadzorniku, je prišel ta mož na važno mesto v Šmartno pri Litiji iz Zagorja. Že v Zagorju ga niso marali, ker se je v vsako reč vtikal in hotel povsod zvonce nositi. En čas je bil baže socialni demokrat, potem čistokrven liberal. Nam bi ne bilo nič mar, kaj je bil in kaj je, če bi tudi pri nas se ne začel vtikati v vsako stvar. Nekateri učitelji mislijo, da je njihova glavna naloga na tem svetu, delati proti ljudstvu, katero jih živi in plačuje in od katerega hočejo še zmiraj večje plače. Kakšen je gospod Miha v šoli, ne vemo in se tudi ne brigamo; to stvar naj ima v rokah g. nadzornik, ali pa naj njegovo delovanje v šoli popiše drugo pero. Nam se gre samo za njegovo delovanje v javnosti. In tukaj vse podira in razdira, kar hočejo drugi sezidati in združiti.

Da, v tem je mali mož res velik. V vsako reč se vtakne in kmalu bo imel toliko služeb in časti, kot ljubljanski Blajvajc. Najraje ima seve take službe, ki kaj nesejo. Odkar v Šmartnem, je čimdalje hujši razdor med obema strankama. Lani se je vsled občinskih volitev ustanovila poleg stare posojilnice še druga nepotrebna, takozvana »kmečka posojilnica«. Ko je prišel novi g. dek. v Šmartno je hotel kot apostol miru združiti obe posojilnici v blagor ljudstva. A kdo je nasproti temu? Neizogibni nadučitelj Miha. Da ste ga videli oni večer pri Krznarju, kako je skakal in vpil proti združenju. Za združenje so bili še celo pametni možje, ki niso pri naši stranki, n. pr. g. Knaflič in g. Zore. Da ni bil za to Robavs, se ne čudimo, a da mora biti tujec Debelak proti ljudstvu in pametnemu združenju, to je predrznost, ki se mora javno ožigosati. 24. januarja je bil občni zbor kmečke posojilnice. Ker se ni hotela združiti s staro po krivdi nadučiteljevi, je odstopil njen dosedanj tajnik, g. Filip Lokan. In posojilnico je prevzel seve — g. nadučitelj. S tem je seveda posojilnica itak pokopana a nadučitelj ima le — novo službo. Sicer se matra — ker je popolnoma nezveden — s številkami, da bo kmalu zmehčal svoje kosti, a združenja ni bilo. Tako je torej delovanje v blagor — ljudstva.

d **Sava.** Za 3 fare (Št. Lambert, Sv. Goro in Savo) so bile kakor smo že sporočili občinske volitve. A topot so hoteli Št. Lamberčani imeti zase večino odbornikov in župana, toda savski Sešani in Svetogorci so se proti njim zarotili. In tako so dobili samo podžupana in v 3. razredu, kjer volijo mali davkoplačevalci, 4. odbornike. Po volitvi 3. razreda so že vpili: »zmaga je naša«, pa ni bila. Kar se tiče gosp. župana, je splošna želja, da bi ostal gospod Jožef Čebela, ki je izvrsten mož. Žal, da se brani, a upamo da se bo občni želji udal.

d **Sv. Gora.** Dobili smo vendarle slednjč g. Andreja Zgaga za administratorja. Poprej je bil kaplan v Kolovratu. — Poročil se je c. kr. orožniški postajevođa v pokoju gospod J. Kozjek z gospico Franico Grile, hčerko pokojnega trgovca.

d **Šmartno.** Vodstvo in tajništvo pri stari posojilnici je zopet prevzel s 1. februarjem g. Filip Lokan. Urađuje v sredo in petek ob 8. do 10. ure in ob nedeljah od pol devete do 10 ure v posojilniških prostorih. Posojilnica ima lastno hišo Šmartno 12. Prav krepko se razvija. — Med otroci so se pojavili močno dobri. Šolski obisk je radi tega pičel. — Zbolel je nevarno občesposhtovani krojaški mojster in posestnik g. Andrej Stopar na vnetju prsne mre. Vrlemu možu želimo skorajšnjega ozdravljenja. — 4. februarja se je poročila v šmartinski cerkvi gospa Terezinka Papež z g. odvetniškim koncipijentom Kolšekom iz Konjic. Na Libergi pa Franc Pevec z Alojzijo Zaman, oba iz Marijine družbe; v Št. Juriju pa Zupančič iz spoštovane Kokoljeve hiše z Gradišča s Petruhar. Vsem novoporočencem kličemo: »Na mnogo let!« — Ker se nova kmečka posojilnica ni hotela združiti s staro je torej postala strankarska. A ta je nastanjena v občinski pisarni. Občinska pisarna pa mora biti nepristranska, zato zahtevamo, da mora iti posojilnica ven iz obč. pisarne, sicer se bomo pritožili na višje mesto. — Ustanovni shod izobraževalnega društva bo prihodnjo nedeljo po litanijah v posojilnični hiši. Več o tem prihodnjič.

d **Iz sy. Križa pri Litiji.** Naše »Katoliško izobraževalno društvo« bi rado prodalo tamburaške instrumente. So še v dobrem stanju. Proda jih zato, ker nima nobenega vodnika, ki bi naše mladeniče podučeval. Kdor jih želi kupiti, naj se zgleda pri gospodu kaplanu Antonu Papežu, predsedniku »Izobraževalnega društva. Cena po dogovoru. — Topot

vabim tudi na veselico in tombolo, ki se bo vršila binkoštni ponedeljek. Pričakujemo prav obilne udeležbe.

d Kotredež. Kako liberalci časte svoje častne občane? Med občinskimi volitvami v prvem razredu so županovi liberalni pristaši tam v kotu našli klobuk. Mislili so, da je to klobuk enega njihovih nasprotnikov. Zato jih je par precej krepko vanj pljuvalo. Toda nesreča je hotela, da je bil to klobuk ravno njihovega somišljenika in častnega občana, ki se je potrudil iz Zagorja reševati župana Pintaria. Tako je bil onečaščen klobuk edinega častnega člana kotredeške občine, in sicer ravno od tistih, ki so si ga za častnega občana izbrali. Bo vsaj drugič s tem večjim veseljem šel za nje volit.

Iz ribniškega okraja.

d Iz Velikih Lašč. Poročil se je dne 4. t. m. gospod blaginjak »Izobraževalnega društva« Ivan Ivanc iz Pušč z gospodično Marijo Dolšinovo. Najskrenejše čestitke! — Za predsednika krajnega šolskega sveta v Velikih Laščah je bil izvoljen gospod župnik Jakob Ramovš.

Iz gregorskih višav.

d Napredek v kmetijstvu. Naša kmetijska podružnica si je nabavila čistilnik za žito. Poslej nam ne bo treba nositi smeti in prahu v Sodražico ali kam drugam, pa tudi »drobiža« ne.

d Petdesetletnico šole bomo obhajali čez tri leta. Da pa pokažemo, da ne stoji šola zastoj, že pol stoletja na Slemenih, se hočemo pa že zdaj pomeniti, kako bomo to petdesetletnico praznovali. V ta namen bo treba 1. omisliti lepo šolsko zastavo. 2. poiskati kumico seveda učenko te šole, da kupi zastavi jubilejni trak. 3. povabiti k slavnosti duhovnike, ki so si v ti šoli naučili črke za »Dominus vobiscum«, v prvi vrsti g. dr. Kreka, kateremu je naša šola obenem rojstna hiša, da počaste svojo duševno mater ob petdesetletnici in masujejo za svoje umrle učitelje in katehete. 4. povabiti vse, katerim je bila naša šola podlaga nadaljnjim študijam. 5. povabiti se vse živce učiteljske moči, ki so na ti šoli delovali, da vidijo ljudje svoje nekdanje vzgojitelje, ti pa po dolgih letih zopet svoje nekdanje šolarje. 6. naprositi sedanjega gospoda učitelja, da sestavi kratko, pa jedrnatno zgodovino šole, njen razvoj, oriše na kratko vse učitelje, katerih so nekateri še zdaj v najboljšem spominu, med njimi plemeniti oče dr. Kreka, navede imena odličnikov v »zlati knjigi« itd.

d Nekaj posebnega. V čitanju dobrih knjig in časopisov mi nismo zadnji, pa tudi hraniti jih umemo. Janez Dolšak ima namreč spravljene vse številke »Domoljuba« od prve prvega letnika do današnje. Pa bi nič ne rekli, ako bi to storil kak samec, ako pa je tako skrben gospodar z družino trinajst članov, pa to nekaj pomeni. Seveda, gre tu gotovo polovica hvale zavedni Dolšakovi mamki. Ta naša hvala je nekoliko samopridna. Ž njo bi mi radi omečili srce Dolšaku, da bi nam izročil ta svoj zaklad za župniško knjižnico, ki se bo letos ustanovila. S tem darom bi se v knjižnici za pozne naše potomce ohranila zgodovina naše in sosednjih župnij. Za knjižnico nam manjka samo pripravnega prostora, knjig bi bilo že lepo število, ker nam bo gospod župnik vso svojo knjižno zalogo, ki ni ravno mala, podaril za knjižnico.

d Huda zima pokaže zajca. Naš občinski lov oskrbujejo domači lovci, ki iz gospodarstvih ozirav prav nič ne prizanašajo divjačini. Vkljub temu pa se semtertje le prikazujejo

zajci, ki hodijo »fruškat« na naše sadne vrtove. Kako bi se le bilo, če bi ne imel kmet puške v roki.

Belokranjske novice.

d Iz Adlešič. Dne 7. t. m. smo imeli pri nas redko slavnost. Ta dan sta namreč obhajala dijamantno poroko Matevž Rauch in Marija Rauch, rojena Pavše, stariši gospoda Petra Raucha, posestnika iz Pobrežja. Rojena sta bila oba v semiški fari, on 20. septembra 1827, ona pa 7. februarja 1832, in poročena v Semiču 3. februarja 1847. Doživela sta res lepo starost. Zanimivo je, da ona ni bila še 15 let stara, ko je bila poročena. V zakonu sta imela dvanaest otrok, šest sinov in šest hčera, od teh jih živi še devet, med temi sta dve hčeri omoženi v Ameriki. Vnukov in vnukinj je živih še 30, od teh jih je pet v Ameriki. Pravnukov pa je, kolikor je znano, devet še živih, in so vsi v Ameriki. Od »ženina« živita tudi še dva brata, od »neveste« pa še pet sester in en brat. Pri dijamantni poroki je bilo navzočih 22 bližnjih sorodnikov, med njimi tri nevestine sestre in še več drugih daljnih sorodnikov. To nam pač kaže, kako čvrst in močan je belokranjski rod. Vsa slavnost se je izvršila prav lepo in se je bodo ljudje spominjali gotovo veliko let, vsaj se dijamantna poroka menda še nikdar ni obhajala v nobeni belokranjski fari.

d Iz Semiča se nam poroča: V št. 50. »Domoljuba« je bil nek dopis, v kojem se je poročalo o neki pravdi Ane Kočevar in Nestoplevasi. Dopisnik je poročal, da je padla v nezavest v sodnijski dvorani pred prisego in je to nezavest tolmačil po svoje. Izvedeli smo sedaj, da je dotična oseba podvržena boleznim in da jo je že večkrat ista bolezen napadla že pred razpravo in tudi pozneje. — Toliko v poasnilo.

d V Semiču so se vršile občinske volitve, to pot prav viharo. Zoper volitve se je vložila pritožba. — (Op uredništva: Prosimo natančnejših poročil.)

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Bele cerkve. Dolenjski vinogradniki že dolgo niso brali v svojem priljubljenem »Domoljuba« tako vesele novice, kakor je bilo v 4. številki tega za kmeta tako koristnega časopisa. Ne malo nas je razveselila vest, da se je poslanec Slovenske Ljudske Stranke, prebl. gospod Pfeifer, na merodajnem mestu tako krepko potegnil za trpina vinogradnika. Leto za letom nam toča in druge uime uničujejo edini pridelek, ob kojem životarimo in za katerega se moramo truditi s krvavimi žulji. Poleg tega pa treba premisliti, da smo si obnovili svoje vinograde z brezobrestnim posojilom, katerega bo sedaj treba vračevati. S strahom gledamo v bodočnost. Kajti ako bo država zahtevala brezpogojno denar nazaj, potem je gotovo, da nas gospodarsko uniči. Qd kod pa naj vzame vinogradnik denar, ako mu ga vinograd ne dá. Niti stroški za obdelovanje se vsako leto ne povrnejo. — Od več strani se je torej že pogosto izrazila želja, da se gospodu Pfeiferju izreče iskrena zahvala za njegov trud, obenem pa prošnja, da prihodnji naš poslanec z vso močjo nadaljuje zapričeto delo v prid vinogradnikom. — Več vinogradnikov.

d Iz Št. Janža. Tukajšnja Marijina družba je priredila v nedeljo, dne 3. t. m. igri »Krčmar pri zvitem rogu« in »Brat iz Amerike«. Igra se je izborna obnesla.

d Iz Škocijana pri Turjaku. Po žalosti pride veselje, pravi pregovor. To je doletelo tudi našo faro. Pretečeno leto so izdihnili po mučni bolezni svojo dušo naš župnik gospod Jakob Merc, kar nam je provzročilo veliko žalosti.

Za začasnega upravitelja je bil gospod župnik turjaški, kar mu Bog plačaj. Meseca oktobra smo dobili zopet stalnega gospoda župnika Janeza Jereba. Pokazali so takoj veliko gorečnost in ljubezen do nas. Le nekaj jih peče, in to je naša slaba cerkev. Upamo, da bo kmalu bolje. Takoj spomladi bomo začeli zidati novo cerkev; nekaj opeke in kamenja je že napeljanega. Ko bi ne bilo tako slabo vreme, bi bil material sploh že ves spelljan. Darovali smo že tudi veliko za cerkev, posebno se odlikuje gospod Franc Peterlin. Upamo, da se bo še mnogim srce odprlo, zakaj kdor daruje cerkvi, daruje Bogu, in Bog mu bo plačnik poslednji dan. — Mladič, stopimo še mi na noge! Kako lepo je čitati, ko prinaša »Domoljub« od raznih krajev dopise, kako napredujejo v izobrazbi in omiki, kako snujejo raznotera društva, mi pa spimo neko spanje. Torej prižgimo si luč, in sicer luč izobraževalnega društva, da nas ne bo sram iti med druge fante. Le z veseljem k izobrazbi, pogum velja! Tako bomo pokazali, da smo tudi v škocijanski fari željni izobrazbe in napredka. Fantje, le korajžjo!

d Št. Jernej. Tudi pri nas je med pšenico nekaj ljulike ali liberalcev, ki neprestano zabavljajo proti duhovnom. V tem se posebno odlikuje Ludovik, ki je nedavno došel iz Amerike. Ta človek naj le miruje. Mi smo in ostnemo udani duhovnom in cerkvi in to bomo javno pokazali pri volitvah.

d Št. Lovrenc ob Temenici. Volitev krajnega šolskega sveta smo imeli ob Novem letu. Izvoljeni so bili možje naše Slovenske Ljudske Stranke. Zopet se je prevrnil liberalni predsedniški stolček, ker je bil sedaj izvoljen za predsednika g. Jožef Kek, posestnik na Pluski, ki je tudi župan občine Velika Loka. Liberalci povsod propadajo, posebno pa v naši fari. V par letih so morali liberalci kar dva stolčka prepustiti Slovenski Ljudski Stranki, namreč županskega in predsednikovega krajnega šolskega sveta v Št. Lovrencu. — Novega imamo sedaj tudi učitelja, ker gospod nadučitelj močno boleha in je dobil za šest mesecev odpusta. — Tudi versko življenje se je močno poživilo. — Dne 3. t. m. je bil velik shod v Kalani. Udeležili so se ga mladič in možje. Govor je bil o izobraževalnem društvu, ki je v naši fari neobhodno potreben. — Tudi mlekarno napravimo v kratkem.

d Tri srebrne poroke en dan. Na Kopanju obhajali so 6. februarja letos trije zakonski pari svojo srebrno poroko, namreč: Župan iz Velike Račne, g. Jožef in Uršula Zajec ter občinska odbornika France in Marija Perme iz Predol in Janez in Marija Petrič z Ilove gore. Kakor so vsi trije pari pred 25 leti ob enem v župni cerkvi na Kopanju pred oltarjem Marije Dev. prosili božega blagoslova in Marijine pomoči, ravno tako so se prišli čez 25 let skup zahvaliti se Bogu in Mariji za milosti, katere so prejeli četrtsotletje. Kakor na dan poroke, tako so tudi na dan srebrnice pristopili k sv. obhajilu. Veličastno petje in ubrano zvonjenje je pa povzdigovalo slovesnost. Srebrno-poročencem in vzglednim družinam želimo, kar jim je voščil gospod župnik spred oltarja: »Naj bi srebrno-poročenci po priprošnji Marije učakali še zlate poroke in enkrat večne gostije v nebesih.«

d Samoumor. V Zatičini so našli pred dnevi obešeno v gozdu 18letno dekle M. Struno. Revici se je najbrž zmešalo.

d Iz Velike doline. V tukajšnji krajni šol. svet so bili izvoljeni vrli možje: župan Janez Frigelj in posestnika Jakob Humeč in Jožef Heimbring. Predsedstvu se je odpovedal zaradi bolehnosti gospod župnik in duhovni svetnik Fr. Brulec, kateri si je kot 18letni predsednik pridobil za uredbo tukajšnjega šolstva

premnogo zaslug. Za predsednika je bil izvoljen gospod župan in šolski nadzornik Fr. Frgeli. — Pretečeno leto nam je Bog prav posebno blagoslovil polje in vinograde. Pridelali smo mnogo izvrstnega vina, ki smo ga že precej prodali. Pa še lahko postrežemo z izvrstno kapljico po zmernih cenah. — Naš občinski odbor je storil hvalevreden sklep: namreč naklado na žganje. Tako je prav. Vsa čast mu in priznanje! Pri nas ki je vinski kraj bi se prav lahko izhajalo brez te strupene pijače. Že toliko bolj moramo obžalovati žganjepitje, ker pred leti ljudje tega pri nas niso poznali. Zato pa naj zdaj tisti, ki si z žganjem zdravje kvarijo in denar zapravljajo po nepotrebnem še za občino kaj dobrega storijo, kar se bo doseglo z doklado na žganje.

d Šmihel pri Novem mestu. Tukajšnja dekliška Marijina družba je priredila na Svečnico in naslednjo nedeljo dve igri, namreč »Zakleta soba v gostilni pri zlati goski« in »Človeško zadolženje in božje odrešenje«. Kakor že večkrat prej, tako so tudi to pot igralke izvrstno rešile svoje vloge pod spretnim vodstvom č. č. šolskih sester d. N. D. Tem potom bodi izrečena srčna zahvala požrtvovalnam šolskim sestram, ki se vkljub trudopolnemu delu v šoli ne strašijo truda, ter tudi šoli odrasla dekleta vežbajo, da lahko nastopijo tudi pred izobraženim občinstvom in s tem zlasti dekletom preskrbe poštene zabave, kajti v ta namen tudi potrebni prostor in druge priprave prepuste v svojem samostanu.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Starotrske občinske volitve so končane. S ponosom se ozira »Slovenska ljudska stran« nazaj v minule dni. Izmed 30 odbornikov so dobili liberalci le tri. 27 jih pripada »Slovenski ljudski stranki«. Trije liberalni zastopniki so podžupani treh liberalnih sosesk: Stari trg, Podcerkev in Lipsen. Pri razrednih volitvah je v vseh treh razredih zmagala poštena ljudska volja. Pri volitvi za III. in II. razred se liberalci niti zraven niso upali. V I. razredu so kljub vsemu prizadevanju liberalnih mojstrov prodrli kandidatje S. L. S. s tremi glasovi večine. V novem občinskem odboru ne sedijo več kaki »čigavmigavci«, ki bi obračali plašč po vetru, temveč politično zavedni možje brez vsake polovičarske primesi. Čast zavednim volivcem, ki so pripomogli k liberalni pogrebnici!

n »V sil žre hudir muhe«. Liberalci so delali z vso silo, da bi zmagali vsaj v prvem razredu. Agitirali so z lažmi, letali so za volivci s puško na rami (so si li s tem hoteli pridobiti več respekta?), prišli so na volišče celo taki, ki so pod častno besedo izjavili, da ne bodo več posegali v politične borbe (ali je tak človek »mož-beseda«, ali »figa-mož«?), pod geslom protiklerikalstva so se združili ljudje, ki se v zasebnem življenju gledajo kakor pes in mačka, privlekli so celo svoje pristaše iz daljne Pivke; vse ni nič pomagalo, propali so. Zdej se bodo spet lahko nekaj časa odpočili od svojega »trudapolnega« dela ter si pri čašah rujnega vinca tupatam v tolažbo zapeli svojo himno: »Blagor mu, ki se spočije ...«

n Tujci na volišču. Domačini se niso upali sami rešiti potapljačo barko liberalizma; poklicali so na pomoč tujce. In res so prihitali Ivan Tomšič iz Knežaka, neki Nuncija iz Bača ter gospod Samsa iz Ilirske Bistrice. Prišli so se osmešiti. Bržkone sta se

Tomšič in Nuncija zadnjikrat pripeljala volit v Stari trg kot liberalna odposlanca. Volivci občine Knežak so že vrgli prepereli liberalizem med staro šaro; posadili bodo najbrž tudi Tomšiča in Nuncija — kot zadnje ostanke rajnega knežakega liberalizma — tja, kamor spadata.

n V čigavem taboru je ljudstvo? To naj malo bolj pomislijo liberalci, zlasti oni, ki žive od ljudskih grošev! Ko so na dan volitve za III. in II. razred prihajale ljudske mase, skrivali so se liberalci za okna liberalnih gostiln. Tako je prav: Ljudstvo na dan, liberalci v kot!

n Kdo prisega na liberalno zastavo? To naj malo bolj natanko premisli toško ljudstvo! Liberalci ter ob enem najhujši nasprotniki kmeta so: Učitelji, ki se kot ponižni sluge svobodne misli vedno globoko klanjajo pokvečenemu Tavčarjevemu kvedru, par trgovcev in gostilničarjev. Tem ljudem odločen boj!

n Liberalna inteligenca se je tudi kaj lepo pokazala za časa zadnjih volitev. Le prizanesljivosti naših ljudi se imajo zahvaliti, da se ni šlo par liberalcev v »špehkamro« k ričetu učiti previdnosti in manire. Tukaj bi bil sladki Glažar lahko razmišljaj, kdo je bolj pripraven »za krave past« ali starotrški duhovni ali morda — on sam.

n Lahko ga je vesel sv. Jurij! Koga? Starotrskega cerkvenega ključarja Mlakarja. Kot ključar hoče pomagati upravitelj cerkveno premoženje, kot volivec pa voli liberalce, katerih bratci na Francoskem cerkve ropajo. Naj bi mož že enkrat spoznal, da ni mogoče služiti dvema gospodoma!

n Predpusna zabava »K. s. izobraževalnega društva« na svečnico se je prav sijajno obnesla. Obsežna dvorana ni imela prostora za vse, ki bi se bili radi udeležili zabave. Najbolj so ugajali občinstvu tamburaši, ki so pod spretnim vodstvom č. g. Janeza Klavžarja v kratkem času vrlo napredovali. Želi so največ pohvale. Mešani zbor je lepo zapel dve ljubki pesmi. Pri gledališki predstavi »Don Manuel« so izvršili mladeniči svoje vloge v splošno zadovoljnost. Na željo občinstva se je veselica ponovila v nedeljo, dne 10. februarja.

n »Dekliška zveza« je gotova stvar. Ustanovila se je kot odsek »K. s. izobraževalnega društva« dne 3. februarja. Že sedaj šteje nad 80 članic. V kratkem se pridruži tem gotovo še več novih. Isti dan je predaval v »dekliški zvezi« predsednik Frančišek Vovk o nevarnostih, ki prete ženski pri izseljevanju v tujino, zlasti na potu v Ameriko. Udeležba je bila vse hvale vredna.

n Prihodnje predavanje v izobraževalnem društvu bo v nedeljo, dne 17. februarja. Govorilo se bode o občini in njeni upravi.

Vipavske novice.

n Poroke in smrt. Na Slapu pri Vipavi se je poročil dne 6. februarja član tamošnjega izobraževalnega društva Maks Trošt, s prednico slapenske Marijine dekliške družbe. Dekleta so poklonile svoji sestrici lep šopek in bile navzoče pri poroki in sv. maši z družbeno zastavo. Društveni pevci in družbene pevke pa so v mešanem zboru kaj lepo peli pri poročni maši. Pa tudi dekleta same so zapele svoji prednici ganljivo pesem v slovo. Mi mladima zakonskima želimo obilo sreče v novem stanu. Bog pa, ki srečo ima, naj jima jo dá. In da jima jo bo dal, o tem ne dvomimo, kajti če je lepo življenje pred zakonom v resnici pogoj in podlaga prihodnji zakonski sreči, potem mlada naša novoporočenca morata biti srečna. — V župni cerkvi sv. Lenarta na Colu se je poročil dne 3. februarja posestnik in bivši župan budanjci Franc Ferjančič s Frančiško

vdovo Tomažič po domače Blažišarjevo iz Sanabora. Nevesta je iz znane vzorno krščanske hiše, ženin pa je član izobraževalnega društva v Budanjah in navdušen pristaš »S. L. S.« O priliki svoje poroke je daroval ženini budanjcem izobraževalnemu društvu 60 K. Zahvaljujemo se mu s tem javno in želimo mu naj najde v zakonu toliko sreče, kolikor je je na tem svetu mogoče najti. — Umrla je dne 5. februarja v Dolgi poljani babica Terezija Prašek. Pred kratkim je obhajala zlato poroko. Precej drugi dan pa je legla in pljučnica jo je spravila v grob. Prehladila se je bila v izvrševanju svoje službe, umrla je torej kot žrtev svojega poklica. Cesar jo je odlikoval svoj čas s svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje, sedaj pa jo je odlikoval tudi Bog in mi upamo, da je z odlikovanjem zadovoljna. Počivaj v miru, dobra duša!

n Prerok Jernej je bil pred kratkim zopet v Budanjah. Agitiral je za Karola Majarja, ki naj bi ga Budanjci volili za poslanca. Mi se čudimo, da hoče kmet Jernej pljuvati v lastno skledo in priporočati moža, o katerem je sam prepričan, da mu ne bo koristil čisto nič. Vipavci smo vsi veseli, da se je razpočil Božičev boben, zato pa, Jernej, bodi pameten — ne »flikaj« bobna!

n Grozna nesreča bi se bila kmalu zgodila dne 4. februarja zvečer. Gospoda Punčuha bi bili kmalu konji pohodili in povozili. Vračal se je domov v Vrhpolje in omagal na cesti samega navdušenja od samih liberalnih zmag, za katere se je on trudil v potu svojega obraza v zadnjih dneh okoli in okoli Vipave. Če bi bili tudi konji tako navdušeni in »nervozni«, kot je bil Punčuh, bi Punčuha ne bilo več. Tako pa je bila srečno odvrnjena nesreča, ki bi bila lahko zadela liberalni tabor, če bi po božno-liberalnega Punčuha ne bilo več. Konjem pa vsa čast, da so prizanesli Punčuhu, predlagamo, da se jih izvoli za častne občane po vseh občinah, kjer je še liberalna večina v odboru. Potem pa naj se vozi z njimi Punčuh po svojih agitacijskih potih in več ga ne bo mogla premagati — nervoznost, da bi omagal na kaki cesti. Torej na noge ljudje, čuvajte drago življenje g. Punčuha!

n Volitvena borba na Gočah. Dne 27. januarja t. l. bilo je razglašeno, da leži volilni imenik na pregled in pritožbo. Vložilo se je več reklamacij. Med drugimi se je reklamiralo tudi Riharda Ferjančiča, kateri ima vso pravico voliti v prvem razredu, ker je že nad leto davkoplačevalec, kateri pa ni bil vpisan v vol. imeniku. A slavni reklamacijski odsek je s 3 proti 1 glasu to reklamacijo zavrgel, češ da ni nikakih »dokazov«, da je on kak davkoplačevalec. Vprašamo slavno županstvo, kje je pa isto dobilo »dokaze« glede Riharda, ko je 26. avgusta 1906 tudi njega uvrstilo v imenik porotnikov? Kako pa ste takrat vedeli, da je Rihard davkoplačevalec? Kje ste dobili takrat »dokaze«? Saj ste morali natanko zapisati, koliko plačuje isti naravnega davka. Res velika pozabljenost! Ravno isti, kateri so že 26. avgusta vedeli, da je Rihard davkoplačevalec in sicer prav natančno, koliko ga plačuje, se sedaj ne morejo nikakor domisliti, da bi bil isti res kak davkoplačevalec. Res strašna pozabljenost! A tej se popolnoma nič ne čudimo, ker vemo odkod izvira. Kaj ne, gospod Francelj, da ste pred 3 leti že skoro sedli na županski stolček, do svetovalca ste prišli, a takrat niste bili še zastopnik »Slavije«, in niste še čitali »Slov. Naroda« in »Notranjca«, »da izveste resnico.« Tudi niste pridigovali, da so naši poslanci o nekem paragrafu zakrivil, v katerem, nam do danes še niste povedali. Mi vam svetujemo, da o »krivdi« naših poslancev ne govorite več, ker drugače se vam zna pripetiti še kaj sličnega, kakor se vam je v go-

stilni pri »Mami.« No da niste poseben prijatelj z Rihardom, vam ne zamerimo, ker vsak mora svoje koristi zastopati. Vi ste zastopnik »Slavije«, on pa domače »Vzajemne zavarovalnice.« Slavnemu reklamacijskemu odseku pa povemo, da jih bode že c. kr. okr. glavarstvo spomnilo, kar so dne 26. avgusta 1906 pozabili.

d Budanje-Dolgopoljana. Naše slovensko katoliško izobraževalno društvo prav lepo napreduje. Napravi nam večkrat kako zabavo in veselico. Tako je tudi 3. svečana napravilo igro. Mladenci so igrali »Krčmar pri zvitem rogu«, članice dekliške zveze pa igro »Pri gospodi«. Vsi igralci so bili na svojem mestu, posebno je občinstvu ugajala Mica, za kar je žela obilo pohvale. Na spomlad nam zopet obetajo novo igro.

n Strašen umor. O tem smo dobili naknadno tole poročilo: Dne 6. januarja zvečer je umoril Janez Pelhan Antona Vidmarja iz občine Šturije pri Ajdovščini. Oba sta bila poročena. Umorjeni je bil posestnik in gostilničar. Pelhan je bil tisti dan pri njem v gostilni in na večer je začel nekaj razgrajati proti Tomažu Černigoju in mu pretili. A. Vidmar, kot gostilničar, je priskočil k Pelhanu in rekel, da ne pusti, da bi se ondaj pretepala. Hotel je Pelhana odstraniti iz gostilne. Ko sta prišla bolj v temo, je Pelhan A. Vidmarja v naglici z britvijo osemkrat zabodel. Dobil je tri smrtne in pet težkih ran, da je v treh minutah izdihnil dušo. Pelhan se je sam naznanil pri sodišču v Vipavi. — »Domoljub« je poročal napačno o tej stvari. Umorjeni, ki je bil splošno priljubljen, je Anton in ne Franc in ni imel nikakega razmerja z ženo Pelhanovo. Toilko resnici na ljubo.

n Iz Erzolja se nam poroča: pred tednom so volili na Slapu odmor. Prišla sta stari pristaš in načelnik liberalne stranke pobirar glasove na Erzolju. Ali na Erzolju se niso zgubili. Hodili so od hiše do hiše, toda vsak jih je hitro odpravil. Govorili so da jih je ta ali oni poslal, toda naši poštene močje so vedeli, da znajo liberalci dobro »farbati«. Ali vsak ve, da ima laž kratke noge. Mislili so, da imajo že vse v svoji mavhi. Toda naši močje so šli volit na svoje prepričanje, ne pa na liberalne limanice. — Močje na noge!

— **Dovozna cesta z Vrhnike do Južne železnice.** Deželni odbor je obljubil tretjino stroškov za novo dovozno in okrajno cesto z Vrhnike do nove postaje Vrd ob Južni železnici.

— **Iz Dolskega.** Zadnje občinske volitve so bile jako burne. Glavni boj je bil naperjen proti dosedanemu županu Jožefu Zupančiču. Vendar je tudi sedaj zmagal z znatno večino.

Izdrijske novice.

n Šola je zaprta radi boleznih otrok za en teden.

n Mraz je pritiskal celi januar in sedaj se pa sili vsaki dan sneg.

n Radi železnice se jezi zadnji »Naprej« čez ljubljanskega župana Hribarja. Sicer vemo, da se gospod Hribar malo zmeni za našo hvalo ali pa grajo, a priznati moramo, da ima tolik ugled in sposobnost, da bo on lažje spravil železnico v Idrijo v enem letu, če se jo bo sploh dalo spraviti, nego Kristan v 50 letih, če mu jih bo dal Bog doživeti.

n Za klerikalizem se trudi Kristan. Ker je osrečil Idrijo s štiridnevno odsotnostjo svoje osebe in se podal s tremi zaupniki v Trst morje gledat, je preskrbel, da ljudstvo ni ostalo brez njegovih zveličavnih nauk. Razstavil je v izložbi konsumnega društva papeževo razglednico, mnogo pa jih tudi razposlal po

svojih učencih po dolinah naše okolice. Pa še recite, da ne deluje za klerikalizem?

n Premoženje vidi Tonček le pri papežu, škofih in duhovnikih; čudno da drugih oseb ne vidi, ki imajo mnogo več nego cerkev. Naj poskuša na primer Rotšilda malo potipati za mošnjo, če mu je dovoljeno in ima korajžo! Sicer bo pa tudi Tonček sam imel precej grošev več, nego oni, kateri mu nosijo v pušico!

n Mnogo uslužbencev ima papež, ki imajo lahke službe in mastne plače, tako pravi Ante Kristan. Ker je Tončku skoraj gotovo na temu veliko ležeče, da se kaj na lahko in mastno zasluži, skrbi naj, da pride v papeževo službo v Rim. Gotovo bo manjkalo pri tolikem osebiu kakega socialističnega agitatorja. Pa bo ustrezno s tem Kristanu, da bo na lahek način imel mastne dohodke in pri tem ga morda doleti še sreča, da dobi od papeža nekaj neporabnih sob za stanovanje.

n Tovarna za farbanje se za letos ustanovi v Idriji, kakor se govori. Za ravnatelja je baje izvoljen Ante Kristan. Deleži ne bodo visoki, temveč se bodo prodajali po razsodnosti odjemalcev.

n 5 cekinov po 20 kron je nekdo podaril pretečeno sredo tukajšnji »Vincencijevi družbi«, ker je razvidel, da nepristransko vsem revežem deli podpore. Pričakujemo daru tudi od Kristana, ker vedno govoriči, koliko stori za reveža!

n O gospodu župniku žirovskem smo zadnjič poročali, da ga je zadela kap. Pa še sedaj na sobo navezan ni varen. V sobi namreč je padel in si zlomil v zapestju levo roko. Dasi je bil zdravnik večkrat klican k bolniku, vendar 70letnemu starčku moči vedno bolj pešajo in bati se je, da ne okreva več.

Iz reške doline.

n Po reški dolini se je klatil znani študent Kam iz Ljubljane. Ljudje so ga imeli za agenta. Priganjač je za tisto stranko, ki si nadevle ime »neodvisna kmečka stranka«, kar je pač le ime za vse one liberalce po Notranjskem, ki so se doslej liberalni kranjski stranki prištevali. Ker je pa ta stranka falirala, bi radi razni možiceljni naprej igrali hinavščino. A mi odgovorimo liberalcem, da jih boče pošteno ljudstvo tako odpihalo, kakor odpiha burja vse razne nezdrave živalice v zraku. Za to bodedo že poskrbeli.

n Zato pa ne pojde noben treznomislec mož na botrinjo nove liberalne stranke, ki jo bobnajo skupaj liberalni mogotci v St. Peter na dan 17. februarja.

n Na Dolenjem Zemonu in Podgori agitira nek star oderuh za to stranko. Bi pač boljše delo storil, da bi se na smrt pripravljaj.

n V Šembljah je dobil stolp novo uro. Lansko leto so dobili novo šolo, čujemo, da dobe drugo leto še vodo v vas.

n Stepli so se pri neki svatovščini v Merčjah fantje nekaterih sosednih vasi. Čez okno neke hiše je priletel kamen s tako silo, da je, zadevši v glavo Jožefa Mežnarja iz Topolca, se ta kar nezavesten zgrudil na tla. Pač sramotno za fante, pobijajoče se s poleni in kameni! S tem se kaže bore malo junaštva in menimo da le surovost!

n Po premški lari je brusil pete tudi študentek Kam. Svoje narodno mišljenje je pa kazal ta misijonar s tem, da je pridno nemščino tolkel, ker se ni upal vpričo ljudi razvijati svojih spletkarij za liberalno stranko, ampak je storil to pri zaprtih vratih po nemško.

n Kakor kopniški stotnik je pa rano zjutraj prilezel v občinsko pisarno v Trnovem, kjer je povpraševal za liberalcem Valenčičem in ga tudi obiskal. Res pravi »kmetije« ta liberalni študent in drugi priveski crknjene liberalne stranke kranjske.

Iz Logatca.

n »Bolezni« imamo vso zimo v gostih. Zdaj je ena, zdaj druga. Najprej mums, potem oslovski kašelj, potem škrlatinka. Seveda največ trpe otroci. — Zato je obiskavanje šole malo bolj neredno, kot sicer.

n Snega je pri nas menj, kot drugod. Vendar so pota večkrat zametena radi burje. — Zadnji čas ni hudega mraza.

n Železnico v Idrijo smo zopet začeli meriti. Zato sta šla pred dnevi gg. Ziherl in postajenačelnik v Idrijo, posvetovat se s tamošnjim velemožmi. Mi, četudi preprosti ljudje, pa pravimo: volitve se bližajo; nas ne boste zmotili.

n Spediter v Idrijo, gospod Ziherl, bi največ trpel radi te železnice. Zgubil bi vso vožnjo. Pa se vendar za stvar poteguje. Ali vam niso ti ljudje nesebični — kaj?

n »Katol. izobraževalno društvo« v Logatcu je stopilo zadnji nedeljo iz tihega življenja prvič v javnost. Napravilo nam je prijeten popoldan. Vrli mladenci so vprizorili dve veseligrigi: »Kmet in fotograf« pa »Krčmar pri zvitem rogu«. Za njima so se vrstile deklamacije in govor. Vse točke so povoljno uspele. Igralci, prvič na odru, so pokazali, da ne poznajo strahu. Videlo se je, da so skrbno pripravljani. Ugajali so nam vsi, najbolj pa kmet iz Palovč, ki se pride kontrefiraj. Kot nalašč oseba za smešne vloge. — Deklamacija »V pepelnici noči« je bila prednašana z globokim občutom. Vsem igravcem pohvalo! Le kmalu zopet kaj! Pridemo še v večjem številu.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Z Rakeka se nam poroča: Vkljub obilnemu snegu imamo malo vode in komaj čakamo, da bi že skoro dobili vodovod; a vse kaže, da par let še ne pridemo do njega. — Na tukajšnji postaji je vlak vrgel nekega železniškega delavca s tira v stran; poškodovan je precej na glavi in znotraj ter bo težko okreval. — Omenim naj tudi redkega slučaja, da sta pri nas Čavsov oča in njegova žena Jera že 54 let poročena, a oba še čvrsta. Že pred 4. leti bi bila imela obhajati zlato poroko, pa sta to kar danes na tistem opravila. Želimo obema spoštovanima in priljubljenima občanom, da bi doživela še diamantno poroko!

n Iz Rovt nad Logatcem. Dragi »Domoljub« iz vseh krajev prinašaš novice, samo iz naših Rovt malokdaj kaj omeniš, dasiravno niso povsod tako napredni, kakor pri nas. Imamo namreč posojilnico, kmetsko društvo, katero prav dobro napreduje, imamo požarno brambo, katera je vlani napravila novo brizgalno, da je ni blizu okoli take. Imamo kmetijsko podružnico, pevsko društvo »Planinski glas«, bralno društvo, tamburaško društvo in sedaj se je ustanovilo še podporno društvo proti ognju, strelji, za življenje za živino, katero začne v kratkem poslovati. Pravila so že potrjena od deželne vlade. Okoliš tega društva bo Rovte, Zavrata, Verh, Sentjošt in Zaplana. Mi ta društva veselo pozdravljamo. Za društvo se je posebno trudil vrli vodja posojilnice in kmetskega društva Franc Kunc, kateremu gre vsa čast. Mlekarna naša tudi dobro napreduje. — Zdaj spomladi bomo napravili tudi novo opekarno. Svet smo že kupili in tudi nekaj zemlje nakopali. Kadar bo vreme ugodno, začnemo zidati peči. Pa naj še kdo reče, da nismo napredni! Rovtarski kmet.

Primorske novice.

p Delavski shod. V nedeljo, dne 3. t. m. je imelo »Slovensko katoliško delavsko dru-

štvo» lep shod v prostorih g. Gorjanca na Kornju v Gorici. Na shodu so govorili g. dr. Josip Dermastia, g. dr. Andrej Pavlica, g. I. Cotič iz Mirna, ki je pozdravil shod v imenu miranskih sobratov in priporočal slogu in pa g. Kržišnik, zastopnik slovenskega delavskega društva v Celovcu, ki nam je sporočil bratske pozdrave vrlih koroških delavcev. Vsi govorci so bili jako zanimivi. G. dr. Dermastia je povdarjal dolžnosti delavcev ob prihodnjih državnoborskih volitvah, pa tudi dolžnosti žensk, ki lahko s svojo agitacijo mnogo pripomorejo k zmagi. Znano je, da so pripomogle na Dunaju ženske do zmage krščansko-socialni stranki. Voliti treba v državni zbor može, ki so vneti za gospodarske in verske koristi naroda, ki so proti razporoki in proti svobodni soli. Križa ne damo odstraniti iz sol. Kam vede nebrižnost pri volitvah, kažejo nam v jasni luči žalostne razmere na Francoskem. Shod se je sijajno izvršil v zadovoljnost vseh navzočih.

p Ples na pogorišču. Nekemu krčmarju na spodnjem Krasu je pogorela hiša. Ker je zavarovalnica plačala škodo, ni si veliko storil iz te nesreče. V nedeljo so zapele harmonike in mladina je plesala pozno v noč — na pogorišču.

p Strašna nesreča. Prejšnji teden je v Trstu povozil železniški stroj na mestu, kjer je prej stala postaja sv. Andreja, 23letnega delavca Jožefa Stolzerja iz Voloske ter mu odtrgal desno nogo. Stolzer je kmalu izdihnil.

p Žrtve burje. Iz Trsta poročajo: Pred tednom je burja na Kolodvorskem trgu blizu glavnih skladišč podrli skladovnico tramov, ki so padli na delavčvo ženo Uršulo Kocman ter jo ubili. — Burja je zvalila nekaj kamnov z vrha v dno kamnoloma de Rin na novi openski cesti. Kamenje je ubilo delavca Vladimirja Zelena iz Senožeč.

p Zastrupljena po pomoti. 74letna Ana Stopar v Trstu je že mesec dni bolna. V nedeljo zjutraj, ko je hotela piti zdravilo, je po pomoti prišla v roke drugo stekleničico, v kateri je pa bila neka strupena kislina. Bolnica, misleča, da ima v roki zdravilo, je nesa stekleničico k ustom in pila iz nje. Šele ko je spila kakih 15 do 20 gramov iste kisline, je zapazila, da nima prave stekleničice v roki. Bil je pozvan k njej zdravnik z zdravniške postaje, ki jo je dal potem prenesti v mestno bolnišnico.

p Iz Kamna se poroča: Pri zadnjih občinskih volitvah se je pokazala nelep lastnost Krncev glede županstva. Malo več odkritosrčnosti bi pričakovali od nekaterih mož.

p Župnikom v Mirnu je imenovan preč. g. Ivan Rojec, dosedanji kurat v Beljah. Mirnsko dobro misleče ljudstvo vidi v njem župnika po svojih željah.

p Ogenj v župnišču. Dne 1. februarja okrog 3. ure popoldne je začelo goriti župnišče v Logu pod Mangartom. Ogenj je nastal na ta način, da so se uneli leseni konci stebrov, ki segajo v dimnik. Ogenj je opazil Anton Črnota, rudokop iz Sp. Loga. Hvala Bogu, da se je ogenj opazil še podnevu; ponoči bi bilo pogorelo gotovo več poslopij. Gasiti je pomagalo vse, staro in mlado, prihiteli so na pomoč tudi rudarji iz loškega rudnika in vrli gasilci iz odaljenega Bovca. Ogenj so omejili le na župnišče, kjer je napravil precej škode.

Štajerske novice.

š Dinamitna patrona v postelji. Slovenji gradec 7. februarja. Kmetu Antonu Groseku je nekdo položil v posteljo dinamitno patrono

in vžigalno vrvičico speljal na vrt. Zvečer je šel Grosek spat, ob tretji uri zjutraj je pa s silnim pokom eksplodirala dinamitna patrona. K sreči Grosek ni ranjen, pač pa je pričela goriti postelja. Orožniki so aretirali nekega stanovalca v isti hiši, ker ga sumijo, da je on iz maščevanja povzročil atentat.

š Velika nesreča je zadelo gospoda Zagarja, krojaškega mojstra v Celju in vso rodobino. V ponedeljek so sekali na Slevcu drevje; zadnja smreka, katero so podrli, je obvisela na drugem drevesu, pa kmalu zgubila ravnotežje in zadelo z deblo 21 let starega, krepkega sina gospoda Zagarja, Antona, v čelo tako, da je bil pri tej priči mrtev. Njegovega priletnega očeta je zadel ta udarec tem huje, ker mu je bil mladi sin glavna opora pri izvrševanju njegove obrti. Mladeniču, kateremu je usoda na tako žalosten način pretrgala nit življenja, naj bo zemljica lahka!

š »Elitni štajercijanski okraj« je imenoval Karol Linhart na shodu spodnještajerskih renegatov v Ptuj 27. januarja slovenjebistriški. Kakor čujemo, bodo kmalu volitve v ta okrajni zastop; Slovenci na noge! Bilo bi potrebno, da se izpodnese stolček Stigerju v okrajnem zastopu!

š Agentu zaprl. Neki agent je nabral 500 delavcev za neko tovarno na Nemškem in jim naročil, naj se odpeljejo dne 6. t. m. iz Celja. Ker ni imel, da bi plačal vlak, so ga orožniki zaprli, delavci pa so morali oditi domov. Ne vemo, kaj bi se bilo zgodilo temu goljufivemu agentu, ako bi ga bilo dobilo osleparjeno delavstvo v roke. Ne verujte vsakemu goljufu!

š Slovenska kmečka zveza» je imela pretekli teden zaupni shod v Mariboru. Odklonila je vsako pogačanje z liberalno stranko, ki je hotela vloviti nekaj mandatov pri prihodnjih državnoborskih volitvah. To je edino pravo stališče. Kmetje oprijemite se te zveze, ki je vaša in delajte povsodi, da zmagajo njeni kandidati.

š Devica Marija v Pušcavi. (Raznotero.) Štajerska je torej tako srečna, da ima novo stranko, »Narodno stranko«, ki pa je prava filijalka kranjske liberalne. Njih glasilo »Naš List« je podobno pisavi »Slovensk, Naroda«. — Naši nemčurji so zopet stopili za beraški, negotov korak naprej. Sedaj namreč izdajajo svoj šnopsarski list »Štajerc« vsak teden. — V neki fari — za danes jo še znamo — nameravajo razuzdani fantje izdajati neko pisano polo v pohujšanje deklet. Pisati nameravajo razne grdobije. Svarimo jih pred tem podjetjem.

š Delovanje banke »Slavije«. Neka posetnica na Vrhlogu je bila zavarovana pri francosko-ogrski zavarovalnici. Prišel je k nji agent banke »Slavije«, ki jo je tako dolgo prigovarjal, da se je pri »Slaviji« zavarovala. Čez nekaj dni pride agent francosko-ogrske zavarovalnice, kateremu je tudi podpisala, da se da zavarovati. To je bilo pred dvema letoma. Žena je plačevala te dve leti zavarovalnino »Slaviji«. Med tem jo je pa tožila francosko-ogrska zavarovalnica, ker ji ni nič plačala. Pri obravnavi je »Slavija« izgubila in žena je morala plačati vse stroške in vrhu tega še za dve leti zavarovalnino francosko-ogrski zavarovalnici. Šla je k zastopniku »Slavije« Verasu v Mariboru in prosila, naj ji da tistih 14 kron, katere je plačala zastonj dve leti, nazaj. Najprej je gospod Veras obljubil, čez nekaj tednov je pa rekel, da ne da »Slavija« nič nazaj. Uboga revica je plačala bogati »Slaviji« 14 kron popolnoma zastonj! Lepa reklama za »Slavijo«! Pristopajmo k domači »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«!

š Umrla je v petek 18. t. m. usmiljena sestra Alojzija Fabijana Kranjc v samostanu v Budimpešti v 34. letu svoje starosti. Rojena je bila v Vrbnem h. št. 3 pri Št. Jurju ob Juž.

železnici leta 1873, in kot 17 let stara deklica podala se je v težavni stan opravljat samaritanska dela ubogim bolnikom. Sprejeta je bila 29. junia 1890 v Gradcu, kjer se je izobrazila v nemščini vse potrebno. Po preteku nekaterih let je bila odposlana v Veliki Varadin streč revnim bolnikom in zadnjih 8 let bila je v Budimpešti v veliko veselje in obilno tolažbo ubogim revežem, katere je umela tako mило tolažiti, da so se vsi britko jokali ob njeni smrti. Prav dobro je govorila tudi ogrsko in ker imajo tam doli mnogo samostanov in tudi bolnikov, delati je morala tam težavna opravila usmiljenja po naukih Sv. Vincenca Pavlanskega. K Božičub je še veselo drevesca kinčala za bolnike, a 3. prosinca je že morala leči vsled trebušnega prehlada; trpela je hude bolečine do zadnjega. Veliko veselje so ji priredili nekaj dni pred smrtjo prihiteli štirje najbližji sorodniki, katerim je obljubila Boga za nje prositi, a ti z sorodniki, moliti za njo. Naj počiva v miru! Lahka ji tuja zemljica!

Koroške novice.

k Skočidol. (Povrnitev are.) Nedavno je pisal naš cenjeni »Domoljub« o tem, kako je ravnati s posli. Ravno sedaj ob Svečnici je moral dvojno aro povrniti nek hlapec, katerega služba ni dopadla. Prejel je aro v jeseni 15 kron in zdaj, ko je iz službe stopil, je moral celi mesec januarij zastonj delati. Ko je zapustil službo, ga je gospodar prisilil, da je moral aro podvojeno, to je 30 kron, povrniti, in še celi mesec samo za hrano delati. Res ni čuda, da ne more nekateri gospodar poslovi dobiti, ako se tako ravna.

k Koroška duhovščina. Koroška dežela ima 501 duhovnika, od katerih je pa samo 245 Korošcev. Kar se tiče Koroške, daje največ duhovnikov Rožna dolina, za to pa pride Podjunska dolina. Izmed 501 duhovnikov je 375 svetnih in 126 redovnikov. Koncem leta 1906 je bilo na Koroškem 74 župnij, 3 ekspoziture, 118 kaplanij in 17 beneficijantnih mest.

k Celovski »Mir« se je za časa državnoborskih volitev preselil v Ljubljano v Hribarjevo tiskarno.

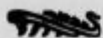
k V slovenskem volivnem okraju nameravajo Nemci kandidirati Seifrica. Ta mož je bil sedaj na Dunaju, a je ves čas, odkar je bil poslanec, odprl samo enkrat usta, da je povedal nek govor, katerega so mu najbrže drugi sestavili.

k Nesreča. V predoru železnice skozi Ture pri Malnici je bila dne 5. t. m. eksplozija, vsled česar sta bila dva hrvaška delavca takoj usmrčena, nekemu delavcu je pa oko poknčalo.

k Žrtev eksplozije. Dne 3. t. m. zvečer je vsled neprevidnosti razpočil acetilnov plin v Graweinovi hiši v Št. Vidu ter je bil pri tem usmrčen domači sin. 17letni domači sin je šel gledat z gorečo svečo na dvorišče, kaj da je vzrok, da acetilne svetilke tako slabo gore. Vkljub svarjenju je šel z lučjo k acetilni napravi ter iskal mesto, kje da plin uhaja iz cevi. Komaj je pa prišel blizu pokvarjenega dela cevi, se je pa plin z močnim pokom razstrelil. Zračni pristisk je nesrečneža vrgel v hlevna vrata, kjer je takoj mrtev obležal. Učenec, kateri je domačega sina spremljal in je za njim stal, je pa dobil take poškodbe, da bo težko okrevati. Tudi hlapec, kateri je to počehjanje od daleč opazoval, je bil vkljub precejšnje razdalje lahko poškodovan. Razstrelba je bila tako močna, da so se bližnje hiše stresle, kakor ob potresu. V hiši ne-1906 ej bilo na Koroškem 74 župnij, 3 ekspoz. sv. Mohorja. Dostej je družba sv. Mohorja

v Celovcu izdala 10,800.000 knjig. Za pošiljatev teh knjig bi se potrebovalo 324 vozov ali enajst tovornih vlakov.

k **Ethin Kristan** — kandidat na Koroškem. Koroška socialna demokracija je sklenila kandidirati Ethina Kristana v slovenskem volivnem okraju Borovlje, Pliberk, Železna Kaplja na Koroškem, Nemci ga bodo podpirali. Nadalje kandidirajo socialni demokratje v Celovcu: Rieseja; v celovski okolici: Lukasa; v velikovškem okrožju: Eichla; v beljaškem okrožju: Rieseja; v zillski dolini: Schatzmayrja; v lavantinski dolini: Pressiena.

Pismo iz Francoskega.

(Izvirno poročilo »Domoljuba« iz Pariza.)

Dragi mi »Domoljub«! Sprejmi tudi od mene, od Tvojega zvestega naročnika skromno poročilo iz slavne prestolnice francoske, iz šumečega Pariza. Pred vsem Vam pošiljam, dragi rojaki, posebno cenjenim čitateljem »Domoljuba«, svoj bratski pozdrav! Kakor Vam je znano, se bje med sedanjo framašonsko vlado in Rimom na eni in med duhovščino in katoličani na drugi strani hud boj. Enajsti december minulega leta je bil za francoske katoličane zgodovinski dan, tembolj še za francosko duhovščino, kajti od tega dne se je pričelo pravo preganjanje ubogih škofov in duhovnikov. Odvzeli so jim vsako plačo; kakor največje hudo delnike so iztirali škofo iz njih palač, duhovnike iz župnišč. Z grdo silo so vdrli v semenišča in izgnali gojence, kot največje tolovaje, vrgli so jih na ulico kot izmeček ljudstva. Res, človeku se krči srce, ko gleda z lastnimi očmi kaj vse se dogaja na Francoskem po brezbriznosti in krutosti sedanje brezverske vlade. Omenim naj samo, kako so iztirali vse časti vrednega 90letnega starčka in od katoliških Parižanov zelo ljubljenega kardinala in pariškega nadškofa Rišarda. Niti temu ubogemu starčku niso prizanesli, akoravno je blagi mož zelo bolehen. Brez vsega usmiljenja je moral iti in zapustiti svojo palačo, kakor vsi drugi. Toda pariški katoličani so pokazali ob tej priliki, kako ljubijo svojega kardinala in napravili so mu ogromno slavljenje. Ko so ga zagledali, zagnali so gromoviti »Živio naš kardinal!« »Doli s framašoni!« Ubogi starček je bil ob tem veličastnem prizoru ginjen do solz in je s pomočjo dveh kanonikov stopil v kočijo. Množica okoli nje ga pa je prosila blagoslova in častiti mož je blagoslovljal svoje zveste vernike. Iz ljubezni do nje ga so nato spregli konje in so mu napravili čast, da so ga lastnoročno peljali na stanovanje, darovano mu od poslanca Košan. Med vožnjo pa je pela množica — do deset tisoč ljudi — katoliške pesmi in je slavila svojega kardinala, častitega starčka. Množica je vpila: »Mi hočemo vero, prostost, Boga!« Med drugimi je bilo tudi mnogo odlične gospode, posebno so se odlikovale gospe. Ena izmed njih je nesla sv. razpelo, kliče: »Mi hočemo Boga!« Res, ginljiv prizor!

Tako je dospela množica z kardinalom do omenjenega bivališča. Vožnja je trpela skoro dve uri, ko se prehodi lahko v desetih minutah. Lahko si mislite, kako je bila ginjena množica, posebno še ubogi kardinal. Ves utrujen je izstopil iz kočije in nesli so ga v novo njegovo stanovanje. Po kratkem odmoru pa se je zopet prikazal na balkonu in se je pristrčno zahvalil ogromni množici za častni sprejeto. Nato je podelil klečečemu ljudstvu svoj blagoslov in rekel besede: »Veseli me, da je še dobrih francoskih katoličanov!«

Drobtine.

Nesreča v ameriškem rudniku. V premo-govniku v okraju Thomas v zahodni Virginiji je bilo vsled eksplozije ubitih 25 do 30 rudarjev, večinoma inozemcev. Ako so med pone-srečenci tudi Slovenci, še ni znano. V Tho-masu živi mnogo Slovencev. Prosimo naše rojake poročila.

Vesti iz Amerike. Lansko leto je bil ime-novan v Calumetu (Mich.) za mestnega bla-gajnika Slovenec Pavel Schneller. Tudi prvo slovensko podporno društvo je bilo tam osno-vano in leta 1903 so ustanovili istotam »Slo-vensko-hrvaško zvezo«. — V Clevelandu je umrl Ivan Jernejčič, doma iz Fužin pri Za-gradcu. — Mesto Pittsburg šteje 375.000 kato-likov. Cerkvene šole in seminarje obiskuje 40.300 gojencev. — V Weirn City (Kansas) sta napadla dva zamorca krčmarja Franca Napotnika, ga oropala in vstrelila.

Iz življenja papeža Pija X. Grški kralj Ju-rij je imel navado, da je večkrat obiskal Be-netke. Vselej pa je obiskal tudi tedanjega be-neškega patriarha in kardinala Sarto, seda-njega papeža. Ko je bil zadnjič grški kralj v Rimu, obiskal je tudi papeža. Kralj rad nabira redke in zanimive stvari, ki so same na sebi sicer brez vrednosti in cene, a znamenite radi oseb, ki so jih imele. Zato je papež podaril kralju svoj vozni listek, ki si ga je kupil v Benetkah, ko se je podal k volitvi papeža v Rim, a ker je bil sam izvoljen za papeža, ga ni rabil za vožnjo nazaj v Benetke.

Prepovedan izvoz prašičev.

Radi prašičje kuge prepovedala je c. kr. deželna vlada v Zagrebu uvoz prašičev iz kraniških obmeinih političnih okrajev Črno-melj, Kočevje, Krško in Rudolfovo v Hrvatsko, Slavonijo. — Istotako tudi iz štajerskih poli-tičnih okrajev Brežice in Ptuj.

Nobenega truda ali izdatka

se ne strašimo pri nakupu surovin za napravo Scott-ove emulzije, da si zagotovimo res prve in najboljše kakovosti ribjega olja, kakor tudi apneni in natron-hipofosfite. Te izključno prve ma-terijali se potem podelavajo na poseben Scott-ov način, ki temelji na tehniški popolnosti in najskrbnejši čistosti, in izdelek ni le okusen in prav lahko prebaven, marveč tudi izredno uspešen, mnogo uspešnejši, kot navadno ribje olje. V vseh slučajih slabosti, bodi telesne ali vsled bolezni, naj si bo bolnik odrasel ali otrok, je Scott-ova emulzija vedno ne-dosežno krepičo.

Ribič z velikim doršom je poročstvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in vošile 75 vin v znamkah, mu pošlje ste-klenico za poskušnjo 2184

Fran Steinschnelder, lekarnar

Dunaj IV., Margaretenstrasse 31/92.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v.

Doblva se v vseh lekarnah.

Vsi na že-
lodu ali že-
vile bolehalci naj ku-
pijo **Dunajsko Zlatodšno**
odvajalno kapijico
(stirino) po 70 vin, 6 stekl. K 1.— Posrebr.
Dobro se je po povzetju ali denar
naprej v **Orlovi lekarni**
Mr. Martetchniger, kemik
Ljubljana (I. Svobode znane
poleg čevljarsk. mostu
Židovska ulica.
2839 5

Zobna belina

najbolj renzacionelna iz-
najdba ameriškega učenjaka
prof. dr. Wood se dobi sedaj
tudi v Evropi. **Zobna be-
lina brezdvomno čisto**
obeli rumene in črne
zobe, odstranja zobni ka-
men, preprečuje izvrtanje
zob in vsak zobobol, gnji-
lobo in tvorbo kamenja in
utrjuje zobe. Zanesljivo anti-
septičko sredstvo. Osvežuje usta. Zobna belina stane le
1 K doza, 3 doze K 3'00, 6 doz K 4. — Razpošilja po
povzetju ali če se denar pošlje naprej, glavna zaloga
M. FEITH, nasl., Dunaj VI, Mariahilferstr. 45.

Semenska trgovina

odlikovana in edina na Kranjskem strokovno ure-
jena, ki ima nad 460 vrst najboljših poljskih **ze-
lenjadnih in cvetličnih semen**, za katerih
kakovost se jamči.

Ravno tu se izdelujejo sveži ter suhi **venci**
in **šopki** s trakovi in napisi, in se dobe mnogo-
vrstne **ovetlice v loncih**, kakor tudi vsi v to
stroko spadajoči predmeti po prav nizkih cenah.

Cenik za leto 1907 se dobi brezplačno.
Za obilna naročila se priporoča velespošto-
vanjem 2920 10 7

Alojzij Korsika, Ljubljana.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetek**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsahverstna Pojasnila daje se brezplačno.

Cena od Ljubljane do Noy-Jorka 80 gl.

Samo 6 dni Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek.
Vozne liste in pojasnila daje **samo**

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna **Ljubljana,**
Dunajska cesta št. 18, nasproti znane
gostilne pri „Figovcu“. 2984 18-4

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 21. februarja 1907.

Loterijsko srečje

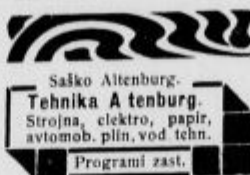
Dunaj,	9. februarja	74	52	82	81	73
Gradec,	9. februarja	85	55	59	60	4
Trst,	1. februarja	28	46	83	69	54
Linc,	1. februarja	32	72	84	83	61

**Moderni
recepti za kuhinjo**
so vsakdanja potreba.

Dobe se le z vsakdanjo rabo
Ceres jedilne masti,

Tovarna hranil „CERES“ razpisuje tekmovalno v kuharskih receptih z dobicki v skupnem znesku 15.000 K. 246 6-1
Natančnejši pogoji se izvedo pri vsakem boljšem trgovcu brezplačno. —

Destilacija žganja

spolena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za obilastveno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obilne informacije v dosegu dobre kupčije. Vrste brez konkurence in reklamo na razpolago. Resni reflektantje naj pošljijo ponudbe pod „Gold-263 grube 2500“ na 10-1

Annoncen-Expedition
EDUARD BRAUN
Wien, I. Rotenturmstrasse 9.

Kmetovalci pozor!

Staroznana krščanska trvdka.

Opozorjam vse kmetovalce in gospodarje na svoje, po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem znane snovi za napravo domače pijače z **vinskim, hruškovim in jabolčnim okusom** ter vseh vrst žganja in ruma, 80 % očetnega cveta itd. Snovi so naravni pridelek in vsled tega **popolnoma neškodljive**. Z njimi lahko mešate vino in sadni mošt ter delate pijačo na tropine in droži ali tudi **na samo vodo**. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago! Vsak, ki je enkrat poizkusil, postal je moj stalni naročnik! (Dajem tudi zastoj pojasnila za zboljšanje skaljenega ali drugače pokvarjenega vina in vinske posode. Prosim, pazite natanko na mojo trvdko, ki obstoja že **več ko 15 let** in vsled tega le samo ona more dajati vse po dolgo izkušenih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastoj. 2810 5-3

Andrej Polak, trgovec.
Gradec, Annenstrasse 46

„Pri črnem psu“. (poprej Ivan Sajovic) „Pri črnem psu“.

Vljudno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago. — Zmerne cene. . .

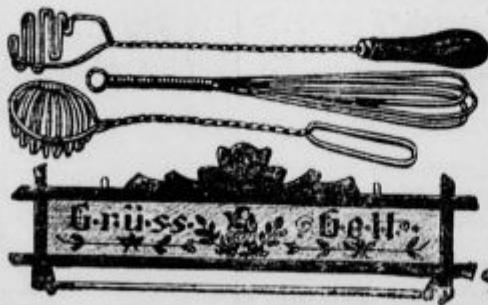
2178 52 2

Stopalnik, žličar za omako, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Revolucija

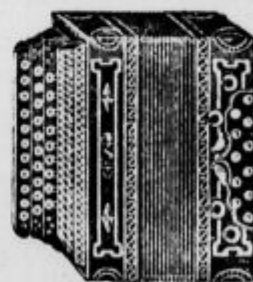
Je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenih rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr. dobiva se tudi blago po višji cen. Razpošiljam te cenike na zahtevanje vsakomur poštine prosto, kateri postane gotovo moj odjemalec. 2236 18

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska trvdka).

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm višine, soke prekrasne 25 kr.

Fran Zehner ml.

izdelovatelj harmonik
Gradec, Jakominigasse 30 in 32
priporoča
svoje najboljše 276 1
harmonike

Cenik zastoj.
En vajenec se sprejme takoj.

Herbanny-jev podfosfornokali

apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izobno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.1, Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Nov. mestu, Sovodnju, St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovu in Volčperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Pristno samo z traven navedeno znamko. Pred ponavljanjem se svati.

Herbanny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljše preizkušen. — Ivrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2720 14-9

Kašelj, katar, obolenja, bolečine v prsih, sleze, potenje, grgranje, so večkrat predznaki najnevarnejšega sovražnika našega zdravja, grozovite

tuberkuloze!

Zlo se mora zatreti v kali, in ako se je že vselilo, je treba tem večjega truda, da se je premaga in v to svrhu služi na angl. razstavi z zlato svetlino in častno diplomu odlikovani, od mnogih zdravnikov priporočeni 315 40-26

Halapi-jev

TUBERIN

ki tuberkulozo v resnici premaga, odpravi kašelj, omiljuje bljuvanje krvi, razredčuje slez. — Kdor se hoče osvoboditi tega zla, ali se ga obraniti, naj rabi in naroči eno vzorčno steklo za 3 K, ali eno veliko steklo za K 5.—.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekar „pri apostolu“ Budimpešta
Josefsring 64/46.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo.

Edino pristen je 85 5

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena: z lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

A. Thierry v Pregradi Brošura s tisoč originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah.

Ceno češko perje!

1 kg novega, svelega, skubljenega gosjega perja K 2.—, boljše K 2-40; 1 kg belega, jako mehkega, skubljenega K 3-60, K 5.—; 1 kg prav linega, snežno-belega, skubljenega K 6-40, K 8.—. Pri naročilu 5 kg franko.

Izgotovljene postelje, zadušno napolnjene, iz nemenkastega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, z lepim puhašnim račlim perjem K 10.—, s finim polpuhom K 12.—, K 14.—, z najfinjšim sivim puhom K 16.—; 1 vzglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 2-80, K 4.—. Pošlja po povzetju od K 10.— dalje franko.

Zamena dovoljena.

142 4

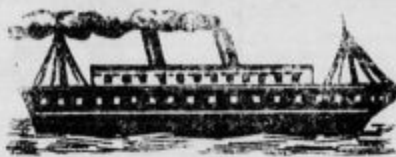
S. BENISCH, Dešenice 71, Češko.

Dva učenca

čevlarsko obrt se takoj sprejmeta pri **Franu** v Vevčah, p. Dev. Mar. v Polju. 215

2 enonad- hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pri- stanu št. 14** v Ljubljani. 284 1

„Cunard Line“ Trst-New-York je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker ted ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega prestopanja ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov mej potjo. Parniki so prostori, varni, zračni in enačni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 41

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Objava „Allianz-a“.

Usojamo se p. n. občinstvu naznaniti, da se naše tukajšnje glavno zastopstvo ne nahaja več v 243

Gospodskih ulicah št. 6, prililčje,

marveč **od danes nadalje v**

Vegovih ulicah št. 6, prililčje,

(Kušarjeva hiša)

kjer se sprejemajo plačila in dajo informacije

Ravnateljstvo Allianz-a na Dunaju akc. družba za zavarovanje na življenje in rente.

Uspeh
SIROLINA
„ROCHE“

pri zdravljenju bolezni v sopilnih organih, oslovskem kašlju itd., prav posebno pa pri boleznih na pljučih, je provzročil številna

manjvredna ponarejanja

katera se napravljajo in prodajajo ceneje, toda pri uporabi preti nevarnost, da se dosežejo nezaželjeni učinki. Priporoča se torej, zahtevati prej ko slej **Sirolin „Roché“**, in sicer izrecno v naših

izvirnih zavojih.

Dobiva se v **vseh lekarnah** po zdravniškem priporočilu po **K 4 steklenica.** 199 1

F. Hoffmann La Roche & Co.
Bazel, (Svica) Grenzach (Badensko).

Jeden vinar

na dan žrtvuje za prašiča za
pristno klajno vapno

s znamko „Hospodař“ in razvešele Vas v kratkem sijajni uspehi, ki jih dosežete. Svetujemo: Kdor še ni poskusil klajnega vapna, naj si naroči najprej 5 kg, — kdor pa ve, kaj znači klajno vapno, naj naroči skupno 25 ali 50 kg naenkrat, ker prihrani mnogo na poštini. 174 1

Cene:

100 kg nefranko K 22.—, 25 kg nefran. K 6.—
50 kg K 11.25, po povzetju 5 kg
za poskušnjo K 2.—, 5 kg franko K 2.40 naprej plačano.

Naročila naj se naslavljaajo:

Velkozavod
Društvo „Hospodař“
Milotice n. Bečvou, Morava.

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno
dobi v „Katolič. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Učenec se sprejme takoj za sedlarsko obrt.
Fran Visjan, Rimska cesta 11, Ljubljana. 261 1

Najcenejši nakup.

špecerijskega in manufakturnega
blaga, uzorcev (muštrov) in su-
kanca (cvirna) za čipke

je v trgovini 218 1

Neže Mrak

v Gorenji vasi nad Škofjo Loko.

Klekijane čipke in lepe lase plačuje po najvišji ceni.

Učenec, ki ima veselje do sedlarskega obrta,
se sprejme takoj. Učna pogodba po do-
govoru. **Jožef Cerne**, sedlarski mojster na Bledu.
277 1

Pozor, kmetje in fantje! V
moji lekarniški praksi, katero iz-
vršujem že 25 let, se mi je po-
srečilo, sčasoma iznajti sredstvo
za rast brk in las, proti izpa-
danju las in za odstranitev
prhlja (luskin) na glavi, to je
Kaplor št. 1. Cena (franko na
vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v-
2 lončiča 5 K. Prosim, da se na-
roči samo od mene. Naslov je:
P. Jurišič, lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonska. Denar se pošlje
naprej ali s poštнім povzetjem.
273 10-1

Kupujte
narodni kolek!

Teletina

ali govedina vsak dan sveže
zaklana, izborna se pošilja
v košarah 5 kg po gl. 2.70
franko. Wh. Jagolnizer,
Podwoločyska 25, Gal.
293 5-1

Ne kupite nobene ure

ne kupite nobene ure

gl. 1.50 gl. 3.50

nivel. Reokopf ure	gl. 1.50
Goldin	3.—
Goldin	3.—
s dvojnim paktrom	4.—
s 3 srebr.	5.—
plsek. f. klene ure	3.50
amer. Golddouble	5.—
prave Reokopf-patent.	3.50
prave „Omega“	9.50
srebr. oklopne veržice	1.—
14karatne zlate ure	8.50
14karatne zlate verž.	10.—
14karatni zlati prstan	3.—
stenske ure od	3.80
s bitjem liki zvon.	4.50
s gošča	6.—
s kukavico	2.50
kuhinjske ure	1.80
budilke	1.80
s ponežjav teče	1.50
s dvojnimi zvoncem	1.75
budilke s bitjem in	
zvonjenjem liki zvon.	2.50
Triletno pism. o jamstvo, za	
neprimerno donar nazaj.	
Razpošilja s po povzetjem.	

Maks Böhncl

21.48 urar 20-17

Dunaj, VI., Margare-
thenstr. 27 (v lastni hiši)

Zahtevajte moj cenik z
2000 slikami zastoj in
poštne prosto.

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi uživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

od rastlinske destilacije „FLOR-AN“ v Ljubljani.

Dobi se pri vseh boljših trgovcih.

Varujte se, da ne bode prevarjeni s
kakim drugim, slabim izdelkom!

Pristno je samo blago pod imenom

„FLORIAN“ iz Ljubljane. 2537

Vsem, ki se čutijo utrujene in bedne,

ali so nervozni in brez energije,
da „Sanatogen“ nov življenski
pogum in novo moč. Sijajno
potrdilo nad 3000 profesorjev
in zdravnikov. Dobiva se v le-
karnah in drožerijah. Brošure
razpošilja franko in zastoj Bauer
& Co., Berlin S. W. 48 in glavno
zastopstvo C. Brady, Dunaj I.

99 3 2

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih
zelišč — ter se izvršno in z najboljšim
uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju
— bolih v prsih, — prehlajenju v grlu,
hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljuč-
nem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd. itd.

Delovanje izborna, vspeh siguren.
Cena je franko na vsako pošto za 2
steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K
80 vin. po povzetju ali če se pošlje
denar naprej. — Manj kot 2 steklenici
se ne pošilja. Prosimo, da se naroča narav-
nost od: 2443 20-8

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Stanje hranilnih vlog:
nad 22 milijonov K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne,
jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni
davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik
toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta
način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg na primer v
33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo
dano, svoj dolg tudi poprej poplačati. 786 13-11

Rezervni zaklad:
nad 768.000 K.

Učenec star 14 let se takoj sprejme za pod-
barsko obrt pri **Karol Hrovat-u**
v Stobu pri Domžalah. 262 3-1

I. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečistiti duhovščini in p. b.
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih okov
z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo,
stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelansko in
stekleno posodo za namizje gostin in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih
cenah. — Narisi, ceniki in proračuni na za-
hlepno zastoj, mnoga spravevala za dovršena
dela so cenjenim odjemalcem v ogled na
razpolago. 1804 52-27

Anton Bonaventura

po božji in apostolskega sedeža milosti knezoškof ljubljanski,
vsem vernikom srečo, mir in blagoslov v Gospodu našem Jezusu Kristusu.

Ko vam po stari, lepi šegi o početku posta zopet izpregovorim pismeno, kaj vam hočem lepšega označevati in deliti, kakor je sreča, mir in blagoslov v Jezusu Kristusu.

Za srečo smo ustvarjeni in iz vsega srca po njej koprnimo; mir, domači mir je bistven za našo srečo na zemlji; blagoslov iz nebes pa nam pomaga ohraniti mir in pospešuje zaželeno srečo.

Toda sreče, miru in blagoslova ne dobimo razen po Gospodu našem Jezusu Kristusu. Na svet je prišel, da nam prinese srečo, mir in blagoslov; učil nas je spoznavati pravo srečo; trpel je za nas bičanje, trnjevo krono, sramotno smrt na križu, da nam pridobi in zaslужи vse tiste milosti in pomoči, ki so nam potrebne v dosego teh nebeških darov.

On nas vabi, da postanimo Njegovi učenci, da hodimo za Njim, ako hočemo biti deležni sreče, miru in blagoslova, ki prihaja od Njega. Pove nam pa tudi, da se moramo vsak dan zatajevati, da moramo vsak dan svoj križ nositi, ako hočemo Njegovi učenci biti in k pravi sreči priti.

Kajne, saj miru, blagoslova in sreče ni tam, kjer vlada strast, kjer je greh doma; ampak le tam, kjer se z zatajevanjem strast premaguje, kjer se vsakdanji križ nosi kot poslan od samega Gospoda našega Jezusa Kristusa, v katerega verujemo in upamo, katerega ljubimo iz srca.

Ali, ravno vero v Jezusa nam hočejo vzeti, ravno življenje po Jezusovem nauku nam hočejo onemogočiti, pa nas s tem pahnuti v nesrečo, v nemir, v prokletstvo, pa do tega ne sme priti! Zato naj vas opozorim 1. na milost sv. vere, 2. na njene težave, 3. na njene nevarnosti, 4. na njeno utemeljenost, 5. na njeno preganjanje, da končno sklenemo vse to, kar je potrebno, da sv. vere ne izgubimo.

1. Vera je milost božja.

V resnici, sv. vera je zunanja in notranja milost božja.

Zunanja milost je krščanski nauk, ki nam ga daje sv. Cerkev. Saj ne moremo verovati, dokler ne vemo, da se je Bog res razodel in katere nauke nam je razodel. To pa zvemo in se prepričamo po krščanskem nauku svete Cerkve. Saj že sv. apostol Pavel¹⁾ trdi, „da je vera iz poslušanja, poslušanje pa po Kristusovi besedi“.

Ta krščanski nauk pa obsega še več drugih zunanjih milosti: ko je človek zabredel v poganstvo, prišel je na svet sam Sin božji, da nas podučí; ustanovil je svojo cerkev, katera naj do konca sveta oznanjuje večne resnice vsem ljudem; in mi smo se rodili v tej cerkvi, pa prejemamo od nje zveličavne nauke. Kajne, koliko milosti božjih!

Toda samo zunanja milost še ne zadostuje. Mi potrebujemo še notranje milosti, ki nam našo voljo pripravi, da hočemo verovati, in nam um razsvetli, da verskim resnicam pritrdi. Poglejmo to bolj natanko.

Kajne, vero Bog poplača, nevero pa kaznuje. Ali ne pravi Zveličar²⁾: „Kdor veruje in se da krstiti, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen“. To bi pa ne bilo pravično, ko ne bi tudi volja vplivala pri verovanju. Za vero je torej potrebna pripravljenost volje. Kjer te manjka, tam se bo človek veri ustavljal, naj bi bili dokazi še tako jasni. Kako prepričevalno je učil naš Gospod in Zveličar, še s čudeži je svoje nauke potrjeval, vendar mnogi niso verovali. Zakaj ne? Zato, ker niso hoteli, ker niso imeli dobre volje, pa so se notranjemu nagibanju upirali.

Ta pripravljenost volje ni samo naravno nagnjenje, ampak je poseben dar božji. Saj trdi Gospod³⁾ sam: „Nihče ne more k meni priti, ako ga ne vleče Oče, ki me je poslal.“ Seve, človek se mora nagibu milosti podati, vendar milost voljo prehiti, jo zbudi in okrepi, da hoče verovati.

Torej kakor volja sploh na um vpliva, tako vpliva nanj tudi v krščanski veri. Vendar pa um ni edino od

¹⁾ Rim. 10, 17.

²⁾ Mark. 16, 16.

³⁾ Jan. 6, 44.

volje odvisen, da bi ji kar slepo sledil. Um more pritrditi le temu, kar spozna, da je resnično. Da, naukov v sebi razvidnih še tajiti ne more, mora jim pritrditi, n. pr. dvakrat dve je štiri. No, v sveti veri je pa precej resnic, ki so skrivnostne, pri katerih razum ne more doseči njihove notranje resničnosti, n. pr. da je en Bog v treh osebah, da je v presvetem Zakramentu Gospod Jezus pričujoč z dušo in s telesom, s krvjo in mesom, kakor Bog in človek. Sicer je zadostno in prepričevalno dokazano, da je tudi te skrivnosti razodel Bog, neskončna resnica, in bi bilo zato nespametno o njih dvomiti; toda skrivnost ostane skrivnost nam temna, in dokazi niso taki, da bi nam vero kar naravnost vsilili: odtod je mogoč dvom, sicer pameten dvom ne, pač pa dvom nespameten.

Da pa razum takim, na sebi temnim in nerazvidnim naukom kot od Boga razodetim čvrsto in brez dvoma pritrdi, pomaga mu Bog, ki ga z lučjo vere razsvetli.

Ta luč vere je zopet dar božje milosti, katere ravno tako potrebujemo, kakor pripravnosti volje, ako hočemo in da moremo tako verovati, kakor je za zveličanje potrebno. To je nauk sv. katoliške Cerkve; čujmo samo vatikanski cerkveni zbor: „Nikdo ne more oznanjevanju evangelija tako pritrditi, kakor je v dosEGO zveličanja potrebno, ako ga ne razsvetli in ne navdihne Sv. Duh, kateri verno pritrditev resnici vsakemu zaslaja“. Ta nauk nam je tudi Jezus Kristus sam kar naravnost razodel, saj trdi¹⁾: „Kdor je od Očeta slišal in se od njega naučil, on pride k meni“. In sv. Petru je jasno rekel²⁾: „Blažen si, Simon, Jonov sin, ker tega ti nista razodela meso in kri, ampak moj Oče, ki je v nebesih.“

Ta velika milost, namreč luč sv. vere in pripravnost nanjo, se nam že pri zakramentu sv. krsta podeli; saj se v sv. krstu naša duša ne le od vsega greha očisti, ampak tudi v tempelj Sv. Duha posveti in okraši z vsemi Bogu dopadljivimi čednostimi, torej tudi s čednostjo sv. vere, ker so vse čednosti z milostjo božjo nerazdružljivo spojene. Razen te milosti svetega krsta nam za poedina dejanja vere Bog podeli še posebno dejansko milost, ki razsvetljuje naš razum in nagiba voljo, za neovrgljivo resnico imeti vse, kar nam je on razodel in nam po sv. Cerkvi verovati zapoveduje.

2. Vera je težka.

Vera je torej velika zunanja in notranja milost božja; posebno velik vpliv na čvrsto, neomahljivo vero ima volja. Toda volja naša je pa taka, da je sama po sebi pripravljena upirati se zahtevi, da verujemo, upirati se milosti, ki jo k veri nagiba. To pa zato, ker je

vera sama po sebi težka in je mnogo drugih nevarnosti, ki bi voljo od vere mogle odvrniti. Poglejmo najpoprej težave, ki izhajajo iz vere same.

a) Vera je težka, ker so oni dogodki, radi katerih moramo verovati, tako daleč od nas. Kajne, mi verujemo Bogu, ki se nam je razodel po očakih, po prerokih, nazadnje po svojem božjem Sinu in po apostolih. Toda mi teh ne vidimo, ne slišimo. Kedaj so že živeli očaki in preroki! Koliko stoletij je preteklo od smrti Kristusove in apostolov! Da je Bog res govoril po očakih in prerokih, da je Sin božji zares na svet prišel nas zveličat in da je nadaljevanje svojega dela izročil apostolom in njihovim naslednikom, za to imamo dosti zgodovinskih dokazov; toliko jih imamo, da pameten dvom ni mogoč. Ker so pa vsi ti dogodki v davno prošli zgodovini in jih ne gledamo z lastnimi očmi, so vendar z nekako meglo pokriti in to posebno za one, ki dotičnih dokazov ne proučujejo, jih slabo razumejo in rajši razne ugovore proti razodenju premišlujejo. V le-teh se more zbuditi dvom, akoravno neosnovan in zato nespameten.

b) Dalje se nam v veri tudi skrivnosti oznanjujejo; teh pa mi ne moremo spoznati po njihovi notranji resničnosti; naš um jim mora pritrditi, ker jih uči Bog, večna resnica, in nam jih oznanja po svoji cerkvi. Za vernike sploh po deželi in po mestih, za vernike vseh, tudi najvišjih stanov velja isto tudi za večino drugih naukov, ki sami po sebi niso skrivnost, ki pa zahtevajo posebne bogoslovne in modroslovne izobrazbe, da se morejo točno razumeti in dokazati: vsi ti morajo naukom pritrditi, ne zato, ker jih spoznajo po njihovi notranji resničnosti, ampak ker jih je Bog razodel in jih oznanjuje njegova sveta, nezmotljiva Cerkve. Kdo od vas pa more sam dokazati, da je osebni Bog, da je iz nič ustvaril nebo in zemljo, da ima človek neumrjočo dušo? To vprašanje stavim tudi omikanim krogom.

Zavoljo te okolnosti je sv. vera zopet težka. V nas je tako nagnjenje, da bi pritrdili samo onim naukom, katere sami spoznamo po njihovi notranji resničnosti; neradi pa pritrdimo onim, katerih sami ne razvidimo, ampak nam jih le drugi oznanjujejo. Ti nauki nam niso tako jasni in kaj lahko se zbudi vprašanje: Ali je res, kar nas ta človek uči? Ali on to zna, ali hoče resnico povedati? Kdor to razmišlja, in ni dovolj znanstveno podučen o vseh okoliščinah božjega razodetja, on more dvomiti, njemu je vera posebno težka.

c) Ta težava raste, ako pomislimo, da nam vera daje posebno navodilo in postavbo za vse naše mišljenje in življenje. O Bogu, o svetu, o nalogah našega življenja ne smemo po svoje misliti, ampak ravno tako, kakor nas uči vera. Pa tudi živeti ne smemo po svoje, marveč po zahtevah sv. vere, ki so pa željam našega spačenega

¹⁾ Jan. 6, 45.

²⁾ Mat. 16, 17.

sreča prav pogostokrat kar naravnost nasprotne. Vera torej določuje umu gotova pota, vera stavi neomejeni naši prostosti tesne meje, pa je zato težka, jako težka nam, ki čutimo silen nagib le po svoje misliti, le po svoje živeti.

d) Vera nam nadalje prikazuje namen, katerega moramo doseči, ki je pa nadčuten, nadzemeljski, šele v večnosti. Saj pravi sv. apostol Pavel:¹⁾ „Vera je trdno čakanje onega, kar se upa in dokaz onega, kar se ne vidi.“ Ali, kakor govori na drugem kraju:²⁾ „Iščite, kar je gori, kjer je Kristus . . .; hrepenite po tistem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji.“ Ako je pa človeku težko, prepričati se o tem in verovati, kar je nevidno, koliko bolj težko je zanj, pustiti to, kar vidi in okuša, pa težiti za tem, česar ne vidi, ne okuša, ne čuti! In ali niso pogani očitali kristijanom kot največjo neumnost to, da zaničujejo imetje in uživanje, ki jim je na zemlji kar zagotovljeno, pa namesto tega iščejo nekaj negotovega, kar jih menda onstran groba čaka.

e) Še bolj težka pa nam je vera, ker nebeške dediščine, ki nam jo je pripravil Jezus Kristus, ne moremo doseči razen po poti premagovanja, zatajevanja, po poti križa. Ta pot nas plaši, nas odbija, zdi se posvetnemu človeku nespametna. Ali ni bil križ in je še ljudom v pohujšanje, nevernikom nespamet.³⁾ In vendar mora biti nam kot največja modrost! Kaj trdi sv. apostol Pavel?⁴⁾ „Beseda od križa je sicer njim, ki se pogube, nespamet; njim pa, ki so oteti, to je nam, moč božja. Pisano je namreč, pokončal bom modrost modrih in razumnost razumnih bom zavrzel. Kje je modri? Kje pismoučeni? Kje preiskovavec tega sveta? Ali ni Bog storil, da je neumna modrost tega sveta?“

Ako je pa že težko sprejeti nauk, ki naklada težke dolžnosti, kako težko bo šele sprejeti vero v Križanega, ki pravi, da smo le tedaj Njegovi učenci, ako se vsak dan zatajujemo, vsak dan vzemamo križ na svoje rame in hodimo za Njim po potu križa na Kalvarijo!

Se bolj težko pa je vero ohraniti živo in neomahljivo radi premnogih, hudih nevarnosti, ki ji prete od vseh strani posebno današnji čas.

3. Veri prete nevarnosti.

Katere so pa te nevarnosti? Treba jih je spoznati, da se jih moremo ogibati.

a) Splošna nevarnost za vero so naše strasti. Saj je znano iz vsakdanje izkušnje, kako strast premaga voljo, jo oslabi in tudi razum potemni. Strastna

volja namreč ogleduje vse le od one strani, ki je njej ugodna, njej prijetna; drugih strani še pogledati noče, um od njih obrača in ga nagiba, da njej vprid sodi. V vsakdanjem življenju imate dovolj zgledov, kako strasten človek, n. pr. skopuh, lakomnež, sovražnik, požrešnik, mladenič o ponočevanju, dekle o grešnem znanju vse drugače sodi, kakor pa človek, v katerem te strasti ne plamte.

Ker pa sv. vera zahteva strasti premagovati, ker jih ona obsoja in pobija, obrne se strast proti njej, jo začne prezirati in se jej izkuša izmekniti. Ali ni res, da strasten človek ne mara za pridige, ki njegovo strast v vsi grdobi razkazujejo? Ali ni res, da začne sovražiti duhovnika, ki se njegovi strasti upira? Ali ni res, da v družbi rad govori zoper duhovnike, zoper cerkev in nazadnje tudi zoper vero? Ali ne verjame prav rad, ako kdo trdi, da ni res, kar duhovnik govori, da ni treba hoditi k službi božji, da ni treba prejemati svetih zakramentov? Vidite, kako je vsaka strast veri nevarna!

b) Velika nevarnost za sveto vero je navidezna znanost. Kajne, znanost na nas močno deluje; znanosti iščemo; saj naš razum po znanju hrepeni; od tod privlačna sila izobraževalnih društev; od tod spoštovanje do mož, ki so se znanstvu posvetili in v njem načelujejo; od tod tudi ponos vseh onih, ki kaj znajo. Toda kaj potem, ako učen mož v svojih preiskovanjih pride do zaključkov, ki se z vero ne ujemajo?

Ako se zaveda človeške slabosti in se spomni, kako se učenjaki motijo, bo spoznal svojo zmoto in šel iznova preiskovat, da jo najde. Toda, ako je na svojo učenost prevzet, ali bo pripoznal svojo zmoto? Ali ne bo marveč začel misliti, da je verski nauk napačen, da je vera znanosti nasprotna, da mu ne pusti svobodnega raziskovanja, ampak ga hoče s svojimi nauki omejevati? Ali prevzeta sirota ne bo trdil, da torej vera nič ne velja, in ker ne more reči, da se moti Bog, ki je večna resnica, trdil bo, da se Bog ni razodel, da Boga sploh ni, da je napačno, kar Cerkev uči. Tako pride v nasprotje s Cerkvijo, pa jo začne prezirati, grditi, preganjati; da reši svojo zmoto, zavrže vero in njene resnice.

c) Tudi beseda napredek nas slepi. Saj nas naša narava sama žene, da poiščemo napredovati. Peče nas, ako se nam očita, da smo zaostali za napredkom časa; sram nas je tega očitania. In glejte! to je zopet nova nevarnost za sv. vero. Kdo se ne bi čudil nepričakovanemu napredku naših dni! Poglejmo tovarne z njihovimi stroji! Poglejmo uporabo vodnih moči, uporabo elektrike! Tega napredka vera nič ne omejuje, nič ga ne preprečuje. Ako pa učeni ljudje v dozdevnem napredku začnejo tajiti Boga, dušo, večnost, tedaj se

¹⁾ Hebr. 11, 1.

²⁾ Kološ. 3, 1. 2.

³⁾ 1. Kor. 18, 23.

⁴⁾ 1. Kor. 1, 18 - 20.

mora Cerkev, se mora duhovnik, se mora kristijan upreti in reči: To je zmota, ker nezmotljiva vera nas drugače uči; ti nauki niso napredek v znanosti, ampak napredek v zmoti.

In sedaj se začne vpiti, da je vera napredku nasprotna, da so verni ljudje nazadnjaški ljudje, da so mračnjaki, ki za znanost ne marajo! In sedaj se očita cerkvi, da hoče ljudstvo v neznanju, v nevednosti, v mračnjaštvu pridržati! In ta klic je mnoge v veri omajal; in ta klic je tudi za vas nevaren! V marsikom, ki ne ve, od kod ta klic in kaj pomeni, ki ne ve, kako je zmoten in lažniv, je vero omajal.

d) Je pa še en klic še bolj nevaren: klic namreč po svobodi, po neomejeni svobodi v mišljenju, govorjenju in življenju. Kajne, nagon po svobodi je posebno močan nagon. Ze otrok hoče biti svoboden od volje očetove in materine. Kaj pa šele krepki mladenič in čila dekle! Kako vse v njih kipi! Po prostosti, po svobodi, po neodvisnosti koprne; kako neznosna jim je zapoved ali prepoved staršev, kako neznosna beseda pridigarjeva, ki jih pred neomejeno svobodo svari, ki jim kaže voljo božjo in njegovih namestnikov kot mejo, v kateri se morajo gibati, katere ne smejo prekoračiti! Kako pa jih vleče vabilo, svobodno poleteti med svobodni svet! In tudi mož, kako težka mu je borba proste volje s postavo cerkveno, z zapovedjo božjo, kakor mu jo dušni pastir oznanja.

Ker je taka naša narava, zato je prenevaren klic, osvoboditi se od predsodkov verskih, osvoboditi se od pretežkega jarma cerkvenih zapovedi, osvoboditi od nasilstva duhovniškega. Ali ni ta klic že premnoge zadeljal, da se obračajo od cerkve, od cerkvenega življenja, od cerkvenih nauk, od duhovnika svojega in polagoma tudi od vere same? Ta klic jih moti in zaslepi, da ne zapazijo, kako jih vleče od resnice v zmoto, od srečnega življenja po zapovedih božjih v življenje po sprideni svojevoljnosti, od prostosti otrok božjih v sužnost hudih strasti.

e) Nevarnost raste, ako neštete prikrite zmote širijo in branijo in v sladkih besedah priporočajo časopisi, knjige, društva. Kako laskavo in prevarljivo znajo pisati oni, ki so že na potu od vere, ki so jo v srcu, morda tudi na zunaj javno že zavrgli! Kako premeteno umejo uporabljati besede: napredek, svoboda, znanost; kako prebrisano umejo hujskati zoper rimske verige, zoper mračnjaštvo, zoper oblastnost Cerkve in duhovnikov; kako znajo uporabiti vsako malenkost, da v še vernih srcih vzbude dvom in sum in sramovanje pred vsem, kar jim je do sedaj bilo sveto! Borba v srcu, borba za vero in proti veri se začne; kakšen bo izid?

f) V tej nevarnosti pogineš, ako ne moliš, ako dobro in pristrčno ne moliš, ako ob nedeljah ne hodiš

k sv. maši in pridigi, ako opuščaš sv. zakramente. Naše strasti so tako grozne in naša volja je tako slaba, da vseh izkušnjav odbiti, vseh strasti premagati ne moremo, ako nam ne pomaga Bog s svojo milostjo, ki nam um razsvetli, da spoznamo, kaj je prav in dobro, in nam voljo nagne in okrepi, da spoznano dobro hočemo in storimo. To prepotrebno pomoč pa dobimo le po molitvi in po sv. zakramentih. V zakramentu sv. krsta se nam podeli milost sv. vere, namreč luč potrebna, da verske resnice radi sprejmemo; v sv. birmi se nam podeli posebna milost, da se uspešno vojskujemo zoper nevarnosti svete vere; v sv. Rešnjem Telesu se prav posebno vnema ljubezen do Boga in z njo tudi pomnoži milost sv. vere; v sv. pokori se nam izgubljena milost zopet nazaj podeli; sv. maša nam izposluje posebnih milosti, da ostanemo v zvezi z Bogom in da sv. zakramente vredno prejemamo; z molitvijo moremo od Boga vse izprositi, saj je obljubil dati nam vse, česar ga bomo prosili; v pridigi se pa podučujemo o vsem, kar je za versko življenje potrebno.

Ako ne moliš, ne prejemaš sv. zakramentov, sveto mašo opuščaš, od pridige bežiš, teh posebnih milosti ne dobiš, smrtno grešiš; strasti se razvijajo, volja se vedno bolj k hudemu nagiba, um se od verskih nauk obrača proč in premagajo ga preslepljive besede: znanost, napredek, svoboda, neodvisnost! Ti se pa počasi izgubljaš, dokler se popolnoma ne izgubiš.

g) Ne morem si kaj, da ne bi omenil še ene nevarnosti za edino pravo in edino zveličevavno sveto vero: ta nevarnost je vsa naša javna vzgoja. Kaj s tem mislim?

Mi imamo ustavo; cesar ne vlada sam, ampak mi sami posegamo v vlado, posegamo v postavodajstvo. Pravico imamo, da si izberemo svoje zastopnike, ki naj branijo in pospešujejo naše koristi, naše pravice. Pri tem se govori o ljudski volji, ki se mora zgoditi; ljudska volja je nekako nad vse in ne vpraša se, da li je pravična, da li se ujema s praviimi koristimi, posebno, da li se ujema z voljo božjo, s sv. evangelijem, z večno resnico? In od tod dve nevarnosti za sv. vero.

Prvič se navadimo zahtevati, da se naša volja mora izpolniti, ako ne, smo hudi, grozimo in pretimo. Drugič se nam izgublja spoštovanje do državnih in cerkvenih oblasti, ki so nam od Boga postavljene, da naj skrbе za splošno našo korist, za vseh nas časni in večni blagor. Navadimo se, od oblasti kar zahtevati, da se nam mora dati, kar hočemo. Tako se posebno zahteva od cerkvenih oblasti; in ako se tudi dokaže, da dotična ljudska volja ni utemeljena, ni upravičena, ni posebno pametna, to nič ne velja, ampak ljudska volja se mora zgoditi, tudi cerkvena oblast se ji mora upogniti, kakor da je ljudska volja nad njo. Ako se

pa cerkvena oblast iz prevažnih razlogov tem neupravičenim zahtevam podati ne more, podati ne sme, tedaj jeza na cerkveno oblast, tedaj grožnja, da se izvoli druga cerkev, da se preide k stranki socialnih demokratov, torej k oni stranki, ki taji dušo, Kristusa, Boga, večnost!

In ravno ta javna vzgoja, ki izvira iz ustavnega življenja, je v naših časih ena največjih nevarnosti, da se odvrneš od svojega duhovnega pastirja, odvrneš od cerkve in počasi odvrneš od same sv. vere.

4. Vera je dovolj utemeljena.

Pokazal sem vam razloge, zaradi katerih je vera težka, opozoril sem vas na silne nevarnosti, ki ji prete od vseh strani. No, božja previdnost je pa vse tako uravnala, da nam vse te našteje težave in nevarnosti ne morejo škodovati, ter jih vse prav lahko premagamo, ako na dotične božje naredbe pazimo. Ozmimo se na nekatere.

a) Ne more se tajiti prečudna zgodovina judovskega ljudstva. Vsi stari narodi, tudi najbolj olikani, so se pogreznili v poganstvo, v malikovavstvo. Le en narod je ohranil čisto vero v enega večnega, osebnega Boga, vsemogočnega stvarnika nebes in zemlje, gospodarja vseh rodov in večnega sodnika vseh ljudi; edino ta narod je v sebi gojil čvrsto nado na prihod posebnega poslanca božjega, odrešenika od prokletstva, ki tlači vse narode.

Da, še več: popolnoma jasno je tudi to, da so med njimi vstali možje, ki so prihodnje stvari označevali, posebno o prihodnjem Odrešeniku: eni so označili čas, kdaj pride, drugi rodovino, iz katere se rodi, in kraj, kjer pride na svet; tretji so opisovali njegovo življenje in trdili, da bo učil, da bo čudeže delal, da ga bode njegovo ljudstvo zavrlo, da ga bodo izdali nevernikom, da bode umrl smrti na križu, da pa bo vstal od mrtvih in šel v nebesa; opominjali so, da bodo zavoljo tega hudodelstva judje zavrženi, da si bo pa on izmed poganov dobil vernikov, ustanovil svojo cerkev, ki se bo razširila po vsem svetu in ostala do konca sveta.

Tako so nam naslikali prihodnjega Odrešenika očaki in preroki, ki so živeli 2000, 1000, 800, 600, 500 let pred njegovim prihodom. Njihove knjige so bile vsaj že v drugem stoletju pred rojstvom Kristusovim preložene na grški jezik in razširjene po vsem poznanim svetu. Vse to je čisto zgodovinsko in se ne da utajiti.

b) Ravno tako zgodovinsko je in se ne more utajiti, da se je vse to, kar so preroki prerokovali, izpolnilo nad osebo Kristusovo, in sicer vse do pičice. Pa o tem vam ne bom govoril, saj ste bili o tem že v otroških letih poučeni.

Vprašam le, kaj iz tega sledi? Ali ne nauk, da je terej Kristus oni obljubljeni poslanec božji, da je On naš Učenik in Odrešenik, da je On pravi Bog, Sin živega Boga. To je pa tudi On sam jasno dokazal. Naj omenim le njegovo nad vse čednostno življenje, njegov čist, resničen, vzvišen, vsake zmote prost nauk, njegova prerokovanja, njegove čudeže, njegovo smrt, njegovo vstajenje od mrtvih. Še enkrat vprašam, ali ni dovolj in jasno dokazano, da je On zares pravi Bog, Sin živega Boga? Kogar ne motijo strasti, kdor išče resnico, mora vse to priznati.

Kajne, sedaj pa minejo one težave za vero? Saj veljava Boga, ki je neskončna resnica, presega vse in naš um se Bogu rad poda, in rad pritrdi Njegovim naukom, akoravno so skrivnostni, akoravno jih sam ne razvidi v njihovi notranji resničnosti, akoravno nam obetajo srečo šele onkraj groba in zahtevajo od nas v življenju premagovanje, zatajevanje, poniževanje. O, Bogu radi darujemo svoj um, svojo voljo, sebe, vse: tega ne storiti bi bilo nespametno.

Da, tem bolj lahko to storimo, kolikor bolj jasno vidimo, kaj je Kristus sam za nas storil: jaslice in križ preglasno oznanjujejo ljubezen, dobrotljivost in usmiljenost Kristusovo do nas. To spoznanje nas pa kar naravnost primora, da Kristusu radi darujemo vse, tudi življenje.

c) Nazadnje se ne more utajiti in je zgodovinska resnica, da je narod judovski zavržen in tava po svetu, ker nima svoje zemlje, nima svojega kralja, nima svojega duhovništva, nima svojega tempelja, in da je Kristus med poganskimi narodi utemeljil svoje kraljestvo, svojo cerkev, ki je katoliška cerkev. Saj mi to s svojimi lastnimi očmi gledamo.

In tako je On storiti moral, ako je hotel, da Njegovo delo odrešenja ne propade in da bode zares Odrešenik vsem ljudem in narodom do konca sveta. Kajne, moral je kaj storiti, da bi se nadaljevalo delo, ki ga je On začel, da bi se oznanjala resnica vsem ljudem, da bi se ponujale milosti sprave z Bogom vsem rodovom in se pokazala pot k večni sreči vsem časom do konca sveta. In zares, zgodovina nas uči, da je On vse to jako modro uredil.

Določil je, da svojo resnico, svoje milosti in svoje zapovedi izroči ljudem, ki naj gredo med vse narode, pa naj one, ki bodo verovali in Njega pripoznali kot Odrešenika, kot Sina božjega, po sv. krstu sprejmejo v Njegovo cerkev, v Njegovo kraljestvo. Da bi pa med njimi ohranil edinost, jim je dal poglavarja, ki naj bo Njegov namestnik in vidni poglavar vse Njegove Cerkve.

Vse to je zgodovinska resnica. Saj vidimo v zgodovini apostole in prvaka med njimi svetega Petra; mi vidimo, kako Peter vso Cerkev vodi in kako je tudi

njegov naslednik rimski papež vso to vrhovno oblast nad vso Cerkvijo od njega podedoval; mi vidimo apostole, kako so se razšli po vsem svetu, kako so za naslednike poskrbeli, namreč za škofe, katerim so s pokladanjem rok podelili vso od Kristusa prejeto oblast.

Peter torej in papeži, apostoli in škofje imajo pravico in oblast učiti, po sv. zakramentih milosti deliti in oznanjevati ljudem voljo božjo. Da pa to morejo, jih je Gospod Jezus pooblastil, da v imenu Njegovem, v oblasti Njegovi med narode stopijo ter jih vabijo v Njegovo edino resnično, edino zveličevavno cerkev; obljubil jim je, da ostane pri njih do konca sveta, da jim pošlje Duha resnice, ki jih bo učil vse resnice in jih obvaroval zmote v ozir verskih in nravnih nauk; zagotovil jih je, da Cerkve Njegove peklenska vrata ne bodo premagala.

To je torej katoliška Cerkev, kraljestvo večne resnice na zemlji. Skozi vsa stoletja je ona na čelu napredka — znanosti in umetnosti; ona je prinesla omiko vsem narodom; ona navdušuje za borbo zoper strasti, ki nam grené osebnost, družinsko in družabno življenje; ona uči in zahteva ljubezen do vseh, posebno do ubogih, do vdov in sirot; ona prepoveduje oduševstvo, prepoveduje tlačiti delavca, odtrgati mu od zaslužka; ona uči oblasti, kako so pred Bogom odgovorne za svoje delo, da je le ljudstvom v korist, pa tudi podložnikom zapoveduje pokorščino do postavnih oblasti in sicer radi Boga, od katerega vsa oblast prihaja; ona deli sv. zakramente, edino ona spravlja grešnika z Bogom, večnim sodnikom, ker edino ona ima zakrament svete pokore; ona nam vliva v srca čisto, osrečevalno ljubezen božjo po molitvi in posebno po zakramentu presvetega Rešnjega Telesa, ki je zakrament nerazumljive, neizmerne ljubezni božje; edino ona nas vodi skozi življenje k srečni smrti in k srečni večnosti.

Kolika dobrota je torej katoliška Cerkev! Ako sebi dobro hočemo, ali ne bomo veselo in željno poslušali njenih nauk v cerkvi in zunaj cerkve? Ali ne bomo iz srca radi izpolnjevali vseh zapovedi božjih in cerkvenih? Ali ne bomo zvesto molili, hodili k sveti maši in sploh k službi božji in k njenim prekrasnim obredom? Ali ne bomo hrepeneli spraviti se z Bogom v zakramentu sv. pokore, z Njim se zedinjevati z večkratnim svetim obhajilom?

Da, kar nam Cerkev ponuja in podaja po svojih služabnikih, po duhovnikih namreč, ki so v ljubezni in pokorščini zvezani s svojim škofom in po škofu s papežem, to ni nobeno breme za nas, to ni omejevanje, ampak pospeševanje prave svobode, to ni nasilno oblastvo duhovnikov in Cerkve, ampak največja dobrota božje ljubezni in previdnosti, to ni nazadnjaštvo, ampak edino pravi napredek na potu resnice in pravice!

5. Vera se preganja.

Resnica torej, katero je sam Sin božji na svet prinesel, pa milost odrešenja in sprave z Bogom je edino v katoliški Cerkvi, ki nam po svojih duhovnikih oznanjuje resnico in deli milosti po sv. zakramentih. Iz tega je jasno kot beli dan, da se vera in Cerkev ločiti ne moreta. Kdor zaničuje, izpodkopuje in preganja Cerkev in njen vpliv, zaničuje, izpodkopuje in preganja sveto vero Kristusovo.

Cerkev so vedno preganjali. Saj je Gospod sam jasno povedal, da se bodo zoper Njegovo Cerkev borile same peklenške moči, toda naravnost je tudi obljubil, da je premagale ne bodo. Preganjanje sv. Cerkve je važen dokaz, da je ona res Kristusova.

Od vseh preganjanj najbolj grozno in strahovito je ono današnjih dni. Nasprotno temne sile, namreč prostozidarji in njihovi prijatelji po celem svetu so se združili v ta namen, da Cerkev uničijo, da vero v Kristusa izpodkopljejo, da celo vero v Boga popolnoma zaduše. Združili so se in skovali točne načrte, kako bodo složno po vseh državah v dosego peklenškega in bogokletnega svojega namena postopali.

O zlobnem, krivičnem, krutem preganjanju na Francoskem čitate po časopisih. Enako nasilstvo, enako strahovanje se napoveduje tudi drugod, posebno v naši Avstriji, kjer se že čuje klic po razporoki, klic po svobodni šoli.

Poslušajte, kakšen načrt so si leta 1886 v Lipskem skovali, pa boste marsikake napore in razna prizadevanja tudi pri nas bolje razumevali. Njihov načrt obsega nastopnih pet točk:

a) Razbiti se mora cerkvena avtoriteta, cerkvena veljava in cerkven ugled, ki do sedaj še prav močno vpliva na življenje narodov. To naj se vrši z besedo in pismom, na shodih in po časopisih, kjer naj se črni, grdi, zasmehuje, zaničuje vse, kar zadeva Cerkev in duhovnike, v to naj služi tudi laž, obrekovanje in zavijanje dogodkov.

b) Šola naj se od Cerkve popolnoma loči. Zato se mora duhovniku izpodbiti vpliv do šole, duhovnikom naj se ne dajo učiteljska mesta, oni naj se ne volijo v šolske svete, naj ne bodo šolski nadzorniki, redovniki obojega spola naj se iz šole izpode; kjer to ni mogoče, naj se jim pouk v šolah kar se da otežuje, vse šole naj pridejo v roke svobodomiselnih učiteljev, ki naj se z duhovniki prav nič ne pečajo.

c) Pouk v krščanskem nauku naj se iz šole odstrani. Krščanski nauk namreč zadržuje svobodni polet otroškega razuma in zadušuje razvoj njegovih čuvstev! Zato naj bodo šole brez vsake veroizpovedi, tudi v knjigah naj se izbriše vsak sled kake veroizpovedi, svete zgodbe in katekizem naj se iz šol popolnoma izključijo.

d) Iz družin naj se odpravi vsak znak krščanstva. Poroke naj ne bodo cerkvene, ampak samo pred županom ali okrajnim predstojnikom, razporoka naj se dovoli; v družini naj ne bo molitve, družina naj se ne udeležuje nedeljske božje službe, pač pa naj se ob nedeljah prirejajo izleti, zabave, veselice, igre, plesi; v hiši naj ne bo nobenih svetih podob, noben duhovnik ne sme v hišo.

e) Tudi ženske naj se emancipirajo, naj se osvobodijo krščanskega mišljenja in življenja. Zato naj se za deklice ustanove učni zavodi brez verskega značaja, kjer naj se vzgajajo od oseb, ki so se krščanskih nazorov in krščanskega življenja že osvobodile; deklice naj se uče pred vsem tega, kar je prijetno za telo; v roke naj se jim dajo napredno pisane knjige. Nadnaravni namen človekov naj se iz pouka in vzgoje popolnoma izključi.

To je bojni načrt. Kajne, ko bi se izpeljal, bi krščanska vera popolnoma izginila. V šolah se o krščanski veri, o Jezusu, o Bogu, o stvarjenju in duši ne bi ničesar slišalo, v družinah bi od krščanstva nobene sledi več ne bilo, ženska bi se popolnoma brez krščanske vere izobrazila, cerkvena veljava, ugled in vpliv duhovnikov bi bil uničen: zares, satanski načrt!

Toda, kako nameravajo ta načrt izpeljati? S postavitvami, sklenjenimi v državnem zboru. Pa kako? Po volitvah morajo priti v državni zbor in na ministrske stole možje, ki so se katoliški Cerkvi in krščanstvu že odpovedali, ako ne javno, vsaj v srcu, pa so pripravljene ta načrt izpeljavati. Vidite torej, kako važne in dalekosežne so volitve v deželni, še bolj volitve v državni zbor!

Francosko ljudstvo ni poslušalo Cerkve; volili so v državno zbornico možje, katere so priporočali prostozidarji in njihovi listi. Kaj se je zgodilo, pa se še godi, to veste. Pognali so redovnike iz dežele, zaprli njihove šole in pograbili njihovo premoženje. Župnijam so vzeli cerkve; zaplenili premoženje, potrebno za vzdrževanje službe božje, za kar so ga verniki darovali; iz cerkvenih hiš so pognali škofe in duhovnike; zaprli so semenišča za bogoslovce, po cerkvah izkušajo službo božjo onemogočiti; iz šol so vrgli sv. križ, mladina v šoli nikoli ne moli, nikoli ne čuje imena Bog, Kristus, duša. In vse to grozno nasilstvo se godi v imenu prostosti, v imenu napredka in kliče se: Sedaj smo se oprostili od nasilstva duhovniškega, oprostili od strahu pred peklom in večnostjo!

Kar je na Francoskem, se tudi pri nas namerava. Začetek je storjen s tem, da se tudi naša država kot taka v svojem življenju ne ozira na nobeno veroizpoved. Sedaj se pa kliče po razporoki, po svobodni šoli! Vpije se proti Rimu, proti Cerkvi, proti duhovnikom! In ako

po volitvah pridejo v zbornico možje tega duha, bomo v malo letih v taki strašni verski borbi, kakor so sedaj Francozi. In kdo bo kriv? Volivci, ljudstvo, ki bi take može izvolilo in jih kot svoje zastopnike poslalo na Dunaj v poslaniško zbornico. Ali spoznate sedaj, kakega pomena je vsem dana volilna pravica in kolika je odgovornost vašega glasovanja pred Bogom, večnim sodnikom in pred celim svetom!

6. Sklep.

Pokazal sem vam, kaj je vera; razkril sem vam težave in nevarnosti sv. vere; dokazal sem, da je vera popolnoma utemeljena in da se edino v katoliški cerkvi nahaja; opisal sem vam grozen naskok na katoliško Cerkev in sv. vero; opozoril sem vas na važnost volitev: sedaj pa hitim k sklepu in vprašam, kaj nam je storiti, da v veri ne omahnemo, da ostanejo krščanske naše družine, krščanska naša država in ne pridejo do oblasti sovražne moči? Odgovor naj bo kratek:

a) Nikoli ne pozabimo na resnico, da je Kristus pravi Bog, da je torej katoliška Cerkev božja Cerkev, da ima edino ona čisto in nepokvarjeno resnico o Bogu, o človeku, o dolžnostih naših na zemlji in o namenu večnosti. Kar se torej govori in piše proti veri, proti Cerkvi: vse je zmeta in laž.

b) Nikar naj vas ne preslepe besede: svoboda, svobodomiselnost, napredek! Saj veste, kaj se pod temi lepimi besedami prikriva: misli se svoboda od Boga in od večnih resnic, svoboda od zapovedi božjih in cerkvenih, svoboda mesa in strasti; misli se napredek na potu od Boga, napredek v zmoti, napredek nazaj v staro poganstvo. O groznega napredka!

c) Proč od mož, proč od časopisov in knjig, proč od društev, kjer se grdi Cerkev Jezusova, kjer se blatijo cerkveni služabniki, kjer se zahteva svobodna šola, kjer se kliče po razporoki! Proč od njih, da se ne prevarite, ne okužite in ne izgubite svojega Jezusa zase in za vaš rod!

d) Oklenite se mož, kupujte časopise in knjige, snujte društva in pristopajte k onim, ki branijo pravice božje in cerkvene, ki zahtevajo krščansko šolo, krščansko družino, krščanski zakon, krščansko življenje, ki torej branijo pravo svobodo in pospešujejo pravi napredek na potu resnice in čednosti. Spominjajte se svojega krščanskega prepričanja in svoje odgovornosti pred Bogom prav posebno pri volitvah in dobro premislite, kakemu možu smete dati svoj glas, da vas zastopa v postavodavstvu.

e) Ne pozabite, da je sveta vera in stanovitnost v nji, posebno v naših zapeljivih časih, posebna milost božja. Mi uživamo to milost, zato pa bodimo zanj Bogu hvaležni: Molimo radi, posvečujmo nedelje in

praznike, prejemajmo sv. zakramente, ki nam dele in pomnožujejo milost sploh in milost sv. vere posebej: varujmo se greha, posebno greha sovražnosti, nezmernosti, nečistosti, da se nam volja ne razbrzda, da nam um ne potemni in ne postanemo nesposobni, nesprejemljivi za milost in za sv. vero in ne ostanemo trdovratni do konca.

f) Častite posebno presveto Srce Jezusovo, ki nam je neskončno svojo ljubezen razodelo ravno za sedanje grozno nevarne čase, ko gine ljubezen do Boga in se širi sovraštvo do Boga, sovraštvo med narodi, sovraštvo do

bližnjega, sovraštvo vsepovsod. Jezus, Njegova resnica in Njegova ljubezen, naj vlada v srcih naših!

Da, o Gospod Jezus, pridi k nam Tvoje kraljestvo in sicer po Mariji, Materi Tvoji. Res, za Jezusovim sv. Srcem častimo najbolj prisrčno in odkritosrčno prečisto Devico Marijo! Ona nam bo z notranjim razsvetljenjem pomagala, da premagamo strasti, da kršćansko živimo, da ostanemo zvesti Jezusu, našemu Odrešeniku in Bogu našemu Stvarniku.

Milost vsemogočnega Boga naj pride nad vas in naj nad vami zmeraj ostane.

† Anton Bonaventura
knezoškof.

